

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (optimizarea mecanismelor procesuale de constrângere și evitarea sustragerii de la executarea pedepsei)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 317 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică, după cum urmează:

în denumirea articolului cuvintele „din locurile de deținere” se exclud;

la alineatul (1), după textul „preventiv,” se completează cu cuvintele „sau părăsirea fără încuviințare a domiciliului de către persoana aflată în arest la domiciliu”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Nu constituie infracțiune, în sensul prezentului articol, evadarea persoanei în privința căreia, la momentul săvârșirii faptei, nu exista sau a încetat temeiul legal al privării de libertate”.

Art. II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. Articolul 6 se completează cu punctul 8¹, cu următorul cuprins:

„8¹) *consemn* – măsură procesuală de înregistrare în resursele informaționale de stat a datelor privind persoana și a măsurilor ce urmează a fi întreprinse la identificarea acesteia, în limitele și pe durata termenului stabilit în actul procedural, pentru asigurarea executării măsurilor procesuale de constrângere sau hotărârilor judecătorești, precum și asigurarea chemării persoanei în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată.

Consemnul poate fi:

- a) de informare – aplicat în vederea localizării persoanei sau pentru citare;
- b) la frontieră – aplicat în condițiile Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova”.

2. La articolul 74 alineatul (1) punctul 5), cuvintele „la contul de depozit al instanței judecătorești” se substituie cu textul „la contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, în baza dispoziției de încasare eliberată de aceasta”.

3. La articolul 138¹, alineatul (2) după cifrele „314” se completează cu cifrele „317,”.

4. La articolul 138³, alineatul (2) după cifrele „302” se completează cu textul „317 alin. (1),”.

5. La articolul 138⁴, alineatul (4) după cifrele „281” se completează cu textul „317 alin. (1),”.

6. La articolul 138⁵ alineatul (3), textul „ și 259-261¹” se substituie cu textul „ , 259-261¹ și 317 alin. (1)”.

7. Articolul 177 se completează cu alineatele (2¹)-(2³), cu următorul cuprins:
 „(2¹) Odată cu aplicarea sau prelungirea măsurilor preventive prevăzute la art. 175 alin. (3) pct. 1), 2) și 6)-11) procurorul, după caz, instanța de judecată dispune darea în consemn în resursele informaționale de stat, care nu poate depăși durata măsurii preventive aplicate.

(2²) Consemnul cuprinde:

- a) tipul de consemn;
- b) temeiul legal al emiterii;
- c) date pentru identificarea persoanei;
- d) resursa informațională de stat unde urmează a fi instituit;
- e) măsurile ce urmează a fi întreprinse;
- f) ordonatorul consemnului, datele de contact în vederea realizării măsurilor;
- g) termenul de instituire al consemnului.

(2³) Consemnul încetează de drept:

- a) prin executare, în cazul în care această modalitate de încetare este stabilită în ordonanța sau încheierea privind darea în consemn;
- b) prin anulare, în temeiul ordonanței sau hotărârii prin care s-a dispus anularea actului privind darea în consemn;
- c) la expirarea termenului pentru care a fost instituit și nu s-a dispus

prelungirea acestuia”.

8. La articolul 178, alineatul (1) se completează cu textul „, fiind supus, după caz, monitorizării electronice”.

9. La articolul 179 alineatul (3), cuvintele „la contul de depozit al procuraturii sau al instanței de judecată” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, în baza dispoziției de încasare eliberată de aceasta”.

10. La articolul 180 alineatul (2), textul „la contul de depozit al procuraturii sau al instanței de judecată” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, în baza dispoziției de încasare eliberată de aceasta”, iar textul „de la 300 la 1000 unități convenționale” se substituie cu textul „de la 1000 la 3000 unități convenționale”.

11. Articolul 191:

la alineatul (1), textul „cu darea, după caz, în consemn la frontieră” se substituie cu textul „cu darea în consemn și/sau cu aplicarea monitorizării electronice”;

alineatul (3) se completează cu punctul 9), cu următorul cuprins:

„9) să mențină în stare funcțională mijloacele electronice de control și să le poarte permanent”.

12. La articolul 192¹ alineatul (1), textul „pe contul depozitar al procuraturii sau, după caz, al instanței de judecată” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, în baza dispoziției de încasare eliberată de aceasta”, iar cuvintele „aceluiași organ” se substituie cu cuvintele „aceleiași agenții”.

13. Articolul 205 se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Refuzul de punere a bunurilor sub sechestrul nu împiedică solicitarea repetată de aplicare a acestuia, în cazul apariției unor circumstanțe noi”.

14. Se completează cu articolul 241¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 241¹. Consemnul de informare

(1) În cazul imposibilității înmânării citației în condițiile art. 239, organul de urmărire penală sau instanța de judecată dispune darea acesteia în consemn de informare, odată cu actul de dispunere a citării. Dispozițiile art. 177 alin. (2²) și (2³) se aplică în mod corespunzător.

(2) Executarea consemnului de informare se realizează prin înmânarea citației sub semnătură de către agentul împuternicit cu înmânarea citației care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a identificat persoana dată în consemn în

resursa informațională de stat.

(3) Autoritatea competentă care a executat consemnul de informare informează imediat, prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora, organul de urmărire penală sau instanța de judecată despre faptul executării și transmite dovada de înmânare a citației în termen de cel mult trei zile.

(4) În cazul în care persoana dată în consemn refuză primirea citației sau, primind-o, refuză sau nu poate să semneze dovada de primire, agentul împuternicit cu înmânarea citației care a identificat persoana întocmește un proces-verbal în condițiile art. 240 în care consemnează aceste circumstanțe pe care îl transmite organului de urmărire penală sau instanței de judecată în termenul și condițiile prevăzute la alin. (3).”.

15. La articolul 287¹ alineatul (2), al doilea enunț se completează cu textul „, , cu darea în consemn, cu excepția cazului prevăzut la alin. (1) pct. 2)”.

16. La articolul 288 alineatul (2), cuvintele „la frontieră” se exclud.

17. Articolul 308:

la alineatul (7), cuvintele „cu darea, după caz, în consemn la frontieră” se substituie cu cuvintele „cu darea în consemn”;

la alineatul (10), textul „la contul de depozit al procuraturii” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, în baza dispoziției de încasare eliberată de aceasta”.

18. La articolul 310 alineatul (4), cuvintele „pe contul instanței judecătorești” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, în baza dispoziției de încasare eliberată de aceasta”.

19. La articolul 321 alineatul (5), cuvintele „la frontieră” se exclud.

20. La articolul 385, alineatul (1) se completează cu punctul 17), cu următorul cuprins:

„17) în cazul absenței inculpatului la pronunțarea sentinței de condamnare, să decidă asupra anunțării în căutare a acestuia cu darea în consemn”.

21. Articolul 389 se completează cu alineatul (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul absenței inculpatului la adoptarea sentinței de condamnare la pedeapsa închisorii cu executare, instanța de judecată dispune, din oficiu, prin încheiere, anunțarea în căutare a acestuia, cu darea în consemn”.

22. Articolul 471 se completează cu alineatul (7¹), cu următorul cuprins:

„(7¹) La soluționarea chestiunii privind căutarea persoanei condamnate (art. 469 alin. (1) pct. 10)), instanța de judecată este obligată să examineze necesitatea dării în consemn a persoanei respective. În acest caz, încheierea instanței prin care se dispune căutarea persoanei condamnate și darea în consemn va cuprinde în mod obligatoriu elementele prevăzute la art. 177 alin. (2²).”

Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 174¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 174¹. Instituțiile și organele care asigură executarea căutării persoanei și darea în consemn

(1) Executarea încheierii instanței de judecată privind căutarea persoanei se asigură de organul sau instituția care a inițiat procedura de căutare ori care a sesizat instanța de judecată cu demersul privind dispunerea căutării persoanei.

(2) Organul sau instituția prevăzută la alin. (1) informează instanța de judecată și instituțiile sau organele responsabile de executarea pedepsei ori a măsurii preventive despre inițierea căutării persoanei, identificarea persoanei ori imposibilitatea executării măsurilor de căutare, în termenul stabilit de instanță sau, în lipsa termenului, fără întârziere.

(3) Dacă în procesul de căutare a persoanei este necesară întreprinderea unor acțiuni ce țin de competența altor autorități sau instituții publice, organul sau instituția care a inițiat procedura de căutare solicită concursul acestora potrivit competențelor stabilite de lege. Autoritățile sau instituțiile solicitate informează organul ori instituția care a inițiat procedura de căutare despre măsurile întreprinse și rezultatele acestora.

(4) Actul prin care s-a dispus darea în consemn se transmite autorității sau instituției publice competente, deținătorului sau administratorului resursei informaționale de stat indicate în ordonanță sau în încheiere ori autorității sau instituției abilitate să opereze date în resursa informațională de stat respectivă, pentru instituirea consemnului în termenul și în limitele stabilite de organul de urmărire penală sau de instanță de judecată.

(5) Autoritatea sau instituția abilitată care a operat consemnul informează, în termen de 24 de ore, organul de urmărire penală sau instanța de judecată și, după caz, organul sau instituția prevăzută la alin. (1) ori autoritatea responsabilă de executarea pedepsei sau a măsurii preventive despre instituirea, actualizarea, executarea, anularea, încetarea consemnului sau despre imposibilitatea executării acestuia.

(6) Termenul pentru care se instituie consemnul în resursa informațională de stat este indicat în ordonanță sau în încheiere. La expirarea termenului, consemnul încetează de drept, dacă nu a fost prelungit.

(7) În cazul identificării persoanei date în consemn, autoritatea sau instituția

abilitată care a identificat persoana întreprinde măsurile indicate în actul de dispunere a consemnului, cu informarea ordonatorului consemnului și, după caz, a organului sau instituției prevăzute la alin. (1) ori a autorității responsabile de executare a pedepsei sau a măsurii preventive”.

2. La articolul 196, alineatul (5) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „și darea în consemn” și se completează cu enunțul „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”.

3. La articolul 204, alineatul (8) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „și darea în consemn” și se completează cu enunțul „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”.

4. La articolul 263, alineatul (2) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn” și se completează cu enunțul „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”.

5. La articolul 269, alineatul (2) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn” și se completează cu enunțul „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”.

6. La articolul 271, alineatul (4), primul enunț se completează cu cuvintele „ , cu darea în consemn” și se completează cu enunțul „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”.

7. La articolul 290, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„Dacă condamnatul a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut, organul afacerilor interne trimite instanței de judecată un raport și materialele necesare pentru darea lui în căutare, cu darea în consemn. Încheierea instanței de judecată privind căutarea condamnatului cu darea în consemn se execută de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul persoanei. Instanța de judecată trimite copia de pe încheiere instituției medicale specializate pentru informare. Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător”.

8. La articolul 296, alineatul (3), textul „autoritatea menționată imediat încunoștințează despre aceasta organul” se substituie cu textul „hotărârea procurorului sau a instanței imediat se încunoștințează organului”.

9. Articolul 301:

la alineatul (1), după textul „vizite la domiciliul prevenitului” se completează cu textul „sau efectuează verificări prin mijloacele electronice de control”;

se completează cu alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul recepționării unei alerte de la sistemul de monitorizare electronică sau în cazul în care prevenitul nu răspunde la apelurile telefonice de control, reprezentantul organului afacerilor interne verifică neîntârziat prezența acestuia la domiciliu.

(2²) Dacă se constată deteriorarea mijloacelor electronice de control sau defecțiunea rețelei telefonice sau a aparatului de telefon, reprezentantul organului afacerilor interne ia măsuri de supraveghere a prevenitului până la înlocuirea echipamentului sau înlăturarea defecțiunii de către organul de probațiune. În aceste cazuri, precum și în cazul în care se stabilește că prevenitul a încercat să deterioreze intenționat mijloacele electronice de control, reprezentantul organului afacerilor interne informează organul de probațiune.”.

10. La articolul 312, alineatul (2) se completează cu textul „ , cu darea în consemn, potrivit Codului de procedură penală”.

Art. IV. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare după trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, până la intrarea în vigoare a legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative
(optimizarea mecanismelor procesuale de constrângere
și evitarea sustragerii de la executarea pedepsei)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>optimizarea mecanismelor procesuale de constrângere și evitarea sustragerii de la executarea pedepsei</i>) este elaborat de Ministerul Justiției.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat de Ministerului Justiției și are ca scop eliminarea disfuncționalităților operative ce pot surveni de la dispunerea măsurilor procesuale de constrângere până la faza de executare, asigurând astfel o mai bună coerență între măsurile preventive și cele de executare a pedepsei.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Actualul cadru normativ prezintă o serie de vulnerabilități care subminează eficacitatea măsurilor procesuale de constrângere până la faza de executare, facilitând sustragerea persoanelor de la justiție și executarea pedepsei. Astfel, configurația actuală a normei penale privind evadarea (art. 317 Cod penal) exclude persoanele aflate sub măsura arestului la domiciliu, fapt ce generează riscuri majore de securitate procesuală. În prezent, părăsirea domiciliului fără autorizare este calificată, în mod eronat, doar ca o încălcare a condițiilor măsurii preventive, sancționată exclusiv prin înlocuirea cu arestul preventiv (art. 188 Codul de procedură penală (CPP)). Această abordare elimină caracterul disuasiv al sancțiunii penale și nu tratează fapta ca pe o atingere adusă autorității statului, deși arestul la domiciliu constituie, în esență, o privare de libertate. Un alt aspect vizează mecanismele actuale de garantare a executării măsurilor de constrângere care rezultă a fi insuficiente pentru a genera o reacție imediată în cazul încălcării condițiilor impuse. Vulnerabilitatea este accentuată de realitatea geografică și politică a Republicii Moldova, în special prin riscul transfrontalier reprezentat de regiunea transnistreană. În absența unor pârgii de control digitalizate și interconectate, persoanele vizate pot eluda controlul autorităților constituționale, profitând de lipsa unui regim de interdicții active și imediate. În prezent, Codul de procedură penală nu definește noțiunea de „consemn” și nu stabilește criteriile, categoriile sau procedura de aplicare a acestuia. Procedura dării în consemn este reglementată fragmentat prin acte colaterale: <i>Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat și Hotărârea Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova</i>. Deși Codul de procedură penală operează cu „darea în consemn la frontieră” în diverse ipoteze (obligăția de a nu părăsi localitatea sau obligarea de a nu părăsi țara (art. 178 CPP), liberarea provizorie sub control judiciar (art. 191 CPP), aducere silită (art. 199 CPP), căutarea învinutului/inculpatului (art. 288, art. 321 CPP), examinarea demersului privind aplicarea sau prelungirea arestului (art. 308 CPP), absența unor reglementări unitare în legislația procesual-penală transformă consemnul dintr-o componentă intrinsecă a măsurii de constrângere într-o acțiune cu caracter auxiliar. Această aplicare cauzală facilitează riscul de

eschivare, deoarece restricțiile nu sunt reflectate uniform și imediat în resursele informaționale de stat.

O altă deficiență rezidă în cuantumul derizoriu al garanției unei organizații (**art. 180 CPP**). În redacția actuală, pragul stabilit (300-1000 uc) este identic cu cel al garanției persoanelor fizice, deși ponderea economică a unei entități juridice și responsabilitatea asumată de aceasta ar trebui să fie semnificativă mai mare sau cel puțin proporțională garanției personale (**art. 179 CPP**) pentru a asigura un efect disuasiv real. Această disproporționalitate permite utilizarea formală a garanției unei organizații, preferențial față de garanția personală, fără a oferi statului o asigurare patrimonială adecvată față de riscul de eschivare a inculpatului.

O altă deficiență constă în lipsa unei corelări suficiente între aplicarea măsurilor preventive și mecanismul de monitorizare electronică. În prezent, Codul de executare reglementează supravegherea prevenitului liberat provizoriu prin metode tradiționale, precum vizite la domiciliu și verificarea locului aflării acestuia, care nu răspund pe deplin necesităților actuale de control prin mijloace electronice.

Deși există o reglementare generală a monitorizării electronice (**art. 271¹ din Codul de executare**), cadrul normativ nu stabilește clar procedura de reacție în cazul alertelor generate de sistem, al lipsei răspunsului la apelurile de control, al deteriorării dispozitivelor sau al defecțiunilor tehnice. Această lacună poate afecta continuitatea supravegherii și poate crea dificultăți în distingerea încălcărilor intenționate de incidentele tehnice.

Prin urmare, este necesară ajustarea Codului de executare pentru a reglementa expres verificarea prin mijloace electronice, reacția la alerte și acțiunile în caz de deteriorare ori defecțiune tehnică, în vederea asigurării unei supravegheri eficiente și continue.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Promovarea prezentului proiect de lege urmărește modificarea și completarea legislației penale, procesual-penale și execuționale, în vederea atingerii următoarelor obiective specifice:

- asigurarea caracterului coercitiv al măsurilor preventive privative de libertate prin recalificarea acțiunilor de eschivare și stabilirea unui regim de sancționare descurajant;
- eficientizarea comunicării și monitorizării procesuale prin integrarea în legislația procesual-penală a instituției consemnului sub ambele forme (informativ și la frontieră), asigurând astfel interoperabilitatea între organele judiciare și instituțiile administrative, fără a aduce atingeri disproporționate dreptului la libera circulație;
- simplificarea mecanismelor operative de anunțare în căutare a persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii cu executare, concomitent cu pronunțarea sentinței, pentru a minimiza riscul de sustragere a acestora în intervalul de timp imediat ulterior pronunțării sentinței;
- consolidarea mecanismului de supraveghere a executării măsurilor preventive prin integrarea monitorizării electronice în procedura de control efectuată de organele competente, precum și prin instituirea unor reguli clare de reacție în cazul alertelor, defecțiunilor tehnice ori al deteriorării mijloacelor electronice de control.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Propunerile de lege se rezumă la următoarele intervenții:

I. Extinderea art. 317 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 și asupra incriminării faptei de evadare din arestul la domiciliu. Această incriminare se impune în contextul eficienței respectării măsurii preventive arestul la domiciliu.

În special, au fost identificate dificultăți legate de tragerea la răspundere penală a persoanelor care încalcă, în mod deliberat, obligațiile stabilite de instanță la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu. În lipsa unei reglementări clare privind procedura

de constatare a încălcării măsurii, notificarea autorităților competente și inițierea urmăririi penale în temeiul unei incriminări corespunzătoare, aplicarea arestului la domiciliu riscă să fie lipsită de eficiență și previzibilitate, ceea ce poate duce, în practică, la subminarea scopului preventiv al acesteia.

Așadar, se impune o revizuire a cadrului normativ, inclusiv prin completarea/modificarea prevederilor Codului penal și al Codului de procedură penală, în vederea instituirii unor reglementări clare care să asigure un control efectiv și o reacție promptă în caz de nerespectare a măsurii dispuse de instanță, inclusiv prin tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate.

Actualmente, art. 317 din Codul penal incriminează fapta de evadare a persoanei din locurile de detenție. Rezultă că, pentru ca fapta să fie încadrată în această normă penală, este necesar ca evadarea să fie săvârșită dintr-un loc de detenție în *stricto sensu*, precum penitenciarul sau izolatorul de detenție provizorie.

Potrivit pct. 5 din Anexa nr. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea statutului executării pedepsei de către condamnați, **penitenciar** reprezintă *(unitate penitenciară, instituție penitenciară) – instituție subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor în care, conform hotărârii instanței de judecată, își execută pedeapsa privativă de libertate persoanele condamnate la închisoare și detențiune pe viață, precum și locurile de detenție provizorie pentru persoanele față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv. Instituții penitenciare sînt: penitenciarele de tip închis, semiînchis, deschis, penitenciarele pentru minori, penitenciarele pentru femei, izolatoarele de urmărire penală și spitalele penitenciare.*

Pe cale de consecință, se constată că părăsirea neautorizată a domiciliului, în cazul măsurii preventive de arest la domiciliu, nu se încadrează în componența normei prevăzute de art. 317 din Codul penal.

Această inadvertență legislativă generează un vid de reglementare care împiedică aplicarea unor sancțiuni penale proporționale în cazurile de încălcare a măsurii arestării la domiciliu, afectând grav autoritatea hotărârilor judecătorești și siguranța procesului penal.

În acest context, se propune modificarea art. 317 din Codul penal prin excluderea sintagmei limitative „din locurile de detenție”. Această ajustare terminologică este imperativă pentru a asigura o coerență logică între denumirea marginală a normei și noul său conținut extins, oferind legii penale flexibilitatea necesară de a proteja autoritatea statului indiferent de locul unde se execută privarea de libertate.

Subsidiar, analizând în comparație legislația Republicii Moldova și cea a altor state membre ale Uniunii Europene, se evidențiază o discrepanță în ceea ce privește sancționarea penală a încălcării măsurii preventive sub forma arestului la domiciliu, lacună normativă care se impune a fi remediată în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Spre exemplu, legislația penală a Germaniei, prin dispoziția §145a din Codul penal, sancționează nerespectarea obligațiilor impuse de instanță în perioada de supraveghere, inclusiv obligația de a nu părăsi localitatea de domiciliu, reședința sau o anumită regiune, fără acordul autorității de supraveghere¹.

Un alt exemplu relevant este prevăzut de legislația Italiei. Astfel, Codul de procedură penală prevede aplicarea măsurii arestului la domiciliu (art. 284). Totodată, încălcarea măsurii atrage după sine răspunderea penală conform art. 385 din Codul penal „*Oricine, fiind legal arestat sau deținut pentru o infracțiune, evadează, se pedepsește cu închisoare de la unu la 1 la 3 ani. [...] Dispozițiile anterioare se aplică și inculpatului care, aflându-se în stare de arest*

¹ <https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Germania-RO.html>

la domiciliu sau în alt loc desemnat prin hotărâre, se îndepărtează de acesta, precum și condamnatului admis să lucreze în afara penitenciarului ².

Prin urmare, analiza comparativă a legislației europene coroborată cu practica juridică națională impune actualizarea art. 317 din Codul penal pentru a asigura o protecție eficientă împotriva evadării dincolo de locurile de detenție clasice, pentru a include toate formele de privare de libertate, inclusiv arestul la domiciliu.

În aceeași ordine de idei, proiectul intervine asupra alin. (3) al art. 317 în vederea asigurării unei precizări terminologice absolute. Substituirea noțiunii de „detenție” cu cea de „privare de libertate” garantează aplicarea corectă a cauzei de neimputabilitate. Astfel, se confirmă voința autorului ca nicio persoană să nu poată fi trasă la răspundere penală pentru evadare în ipoteza în care, la momentul faptei, temeiul legal al restrângerii libertății nu mai era valid sau încetase.

Astfel, noua redacție a art. 317 nu doar penalizează sustragerea, ci redefineste responsabilitatea persoanei față de măsura preventivă aplicată, transformând obligația de a nu părăsi domiciliul dintr-un simplu angajament procesual într-o barieră juridică protejată penal, cu un efect disuasiv direct și imediat.

De asemenea, incriminarea faptei de părăsire neautorizată a domiciliului în cazul arestului la domiciliu conferă organelor de drept competența legală de a dispune darea în căutare a persoanei din momentul constatării încălcării măsurii, eliminând orice ambiguitate privind natura penală a actului de sustragere.

În vederea asigurării caracterului efectiv al intervenției operate la art. 317 din Codul penal, se impune corelarea acestuia cu normele procesual-penale care reglementează dispunerea unor măsuri speciale de investigații. Or, incriminarea părăsirii fără încuviințare a domiciliului de către persoana aflată în arest la domiciliu urmărește nu doar sancționarea conduitei de sustragere, ci și crearea premiselor procesuale pentru identificarea, localizarea și documentarea rapidă a persoanei care se eschivează de la executarea unei măsuri preventive privative de libertate.

De aceea, pentru a avea o eficiență practică redusă în situațiile în care persoana părăsește domiciliul, își ascunde locul aflării, utilizează mijloace de comunicare sau instrumente digitale pentru a evita identificarea ori pentru a împiedica executarea măsurii preventive, se impune necesitatea modificării prevederilor din Codul de procedură penală **art. 138¹** - Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau a imaginilor; **art.138³** - Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare; **art.138⁴** - Colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice; **art.138⁵** - Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice, prin completarea listei infracțiunilor pentru comiterea cărora pot fi dispuse și efectuate măsurile speciale de investigații respective cu infracțiunea prevăzută de art. 317 din Codul penal.

Această soluție nu urmărește extinderea nejustificată a ingerinței în drepturile persoanei, ci asigurarea proporțională a instrumentelor procesuale penale necesare pentru investigarea unei conduite care afectează autoritatea hotărârii judecătorești și eficiența măsurii preventive aplicate.

Totodată, aplicarea acestor măsuri rămâne supusă condițiilor generale prevăzute de Codul de procedură penală, inclusiv existenței temeiurilor legale, necesității, proporționalității și autorizării de către organul competent. În acest fel, proiectul asigură un echilibru între necesitatea prevenirii sustragerii de la executarea arestului la domiciliu și respectarea garanțiilor procesuale aferente măsurilor speciale de investigații.

² <https://www.brocardi.it/codice-penale/libro-secondo/titolo-iii/capo-ii/art385.html>

II. O intervenție structurală a prezentului proiect de lege constă în introducerea în premieră a noțiunii de „**consemn**” în rândul definițiilor prevăzute la art. 6 din Codul de procedură penală. Această modificare intervine pentru a oferi un fundament legal unitar unei măsuri care, până în prezent, a fost utilizată fragmentat și în unele cazuri auxiliar.

Definirea consemnului ca „măsură procesuală de înregistrare în resursele informaționale de stat” urmărește **digitalizarea și automatizarea controlului** asupra subiecților procesuali. Totuși, în concordanță cu jurisprudența constituțională (DCC nr. 122/2022, §22), proiectul subliniază caracterul accesoriu și strict limitat al acestuia. Consemnul nu constituie o restricție autonomă, ci un instrument tehnic de punere în executare, fiind interzis ca acesta să depășească limitele temporale sau materiale ale măsurii de bază (măsura preventivă sau de constrângere) care l-a dictat.

Obiectivul principal este eliminarea decalajului temporal dintre momentul în care organul de urmărire penală, un judecător sau un procuror dispune o restricție și momentul în care aceasta devine vizibilă opozabilă pentru autoritățile de aplicare a legii, precum și asigurarea chemării persoanei în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată. Voința autorului este de a transforma consemnul dintr-o simplă acțiune administrativă la frontieră într-un mecanism de supraveghere pe întreg teritoriul țării și ca o măsură preventivă de încălcare a măsurilor de constrângere sau de întreprinderea operativă a acțiunilor ce se impun în cazul eschivării învinutului, inculpatului de la executarea măsurilor de constrângere, sau sustragerea acesteia de la procedura de citare.

Înscrierea datelor se realizează strict în *resursele informaționale de stat* deținute de autoritățile și instituțiile publice (în conformitate cu **Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat**), care sunt sau urmează a fi interconectate funcțional cu scopul măsurii dispuse.

Suplimentar, inovația legislativă rezidă în diversificarea tipurilor de consemn (informativ, la frontieră), reieșind din măsurile ce se impun la faza de urmărire penală sau de judecare a cauzei.

Consemnul de informare este conceput ca un mecanism de localizare activă pentru a identifica prezența unei persoane în vederea citării oficiale sau comunicării unor acte procesuale.

Consemnul la frontieră nu reprezintă o noutate pentru legislația Republicii Moldova, acesta fiind deja reglementat de *Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova* și *Hotărârea Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova*. Potrivit art. 2 din *Legea nr. 28/2024*, consemnul la frontieră reprezintă date introduse în Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră cu privire la persoane, mijloace de transport și documente. Consemnul la frontieră este o măsură instituită în baza actelor de dispoziție ale organelor abilitate, precum ordonanțe ale organului de urmărire penală, acte ale instanței de judecată, acte ale executorului judecătoresc. Existența consemnului la frontieră se verifică de către Poliția de Frontieră la efectuarea controlului la trecerea frontierei, cu întreprinderea măsurilor ce se impun.

Totodată, prin completarea **art. 177 CPP**, proiectul instituie un mecanism procedural prin care consemnul devine o componentă obligatorie a procesului de punere în executare a măsurilor de prevenire. Voința legiutorului este de a elimina caracterul informal și discreționar al dărilor în consemn, subordonând această acțiune unor cerințe riguroase de formă și conținut, transformând consemnul dintr-o opțiune administrativă într-o obligație procedurală ce trebuie dispusă simultan cu aplicarea sau prelungirea măsurii preventive, asigurând astfel că aceasta devine imediat opozabilă în sistemele informaționale de stat (**art. 191, art. 287¹, art. 288, art. 308, art. 321 CPP**).

Subsecvent redefinirii consemnului ca instrument de supraveghere, proiectul extinde utilitatea acestuia și asupra procedurii de comunicare a actelor procedurale, prin introducerea **art. 241¹ CPP**. Voința legiuitorului este de a soluționa blocajele cauzate de sustragerea deliberată a subiecților de la recepționarea citațiilor, transformând procesul de înștiințare dintr-o procedură „în persoană” într-una digitală și omniprezentă.

Completarea procedurii de citare prin **art. 241¹ CPP** permite ca agentul public care, în exercitarea atribuțiilor sale, identifică persoana în resursele informaționale de stat, să devină un agent împuternicit cu înmînarea citației (art. 236 alin. (3) CPP). Această abordare urmărește eliminarea viciilor de procedură și asigurarea continuității procesului judiciar, transformând interacțiunea cetățeanului cu autoritățile și instituțiile publice într-o oportunitate de realizare a actelor procedurale.

Prin aceste reglementări, consemnul de informare devine un catalizator al celerității procesului penal, reducând considerabil termenele de examinare a cauzelor prin garantarea faptului că subiecții procesuali nu mai pot invoca necunoașterea citării atâta timp cât se află în contact cu instituțiile statului.

III. O intervenție structurală a prezentului proiect de lege vizează eliminarea „ferestrei de oportunitate” dintre momentul pronunțării sentinței și punerea în executare a acesteia, în cazul absenței nejustificate a inculpatului la adoptarea sentinței de condamnare la pedeapsa închisorii cu executare. Astfel, prin completarea **art. 385 alin. (1) cu pct. 17) CPP**, instanța de judecată este investită cu obligația legală în cazul absenței inculpatului la pronunțarea sentinței să decidă asupra necesității căutării în același moment în care stabilește pedeapsa. Iar, prin completarea art. 389 cu alin. (8) se instituie mecanismul operațional de activare a sentinței, impunând instanței de judecată ca, odată cu stabilirea pedepsei închisorii cu executare, să dispună **din oficiu** anunțarea în căutare a condamnatului absent, cu aplicarea concomitentă a consemnului. Această normă transformă „căutarea” dintr-o simplă procedură ulterioară într-o componentă intrinsecă a sentinței de condamnare, asigurând un titlu executoriu imediat. Scopul intervenției la art. 385 și art. 389 este de a suprima riscul ca un condamnat la pedeapsa închisorii să beneficieze de timpul necesar pentru a se ascunde sau pentru a părăsi țara.

Pe cale de consecință, completarea Codului de executare (**art. 196, 204, 263, 269, 271 și 290**) extinde mecanismul asupra tuturor categoriilor de persoane care se sustrag de la îndeplinirea justiției.

Prin introducerea **art. 174¹** în Codul de executare se reglementează mecanismul de punere în executare a încheierilor privind anunțarea în căutare a persoanelor și a dării în consemn.

Norma urmărește să stabilească un circuit clar de responsabilitate între organul sau instituția care inițiază procedura de căutare, instanța de judecată, autoritățile responsabile de executarea pedepsei ori a măsurii preventive și autoritățile sau instituțiile care operează date în resursele informaționale de stat.

Soluția propusă pornește de la premisa că executarea încheierii privind căutarea persoanei trebuie asigurată de organul sau instituția care a inițiat procedura de căutare ori care a sesizat instanța de judecată cu demersul privind dispunerea căutării. Această abordare este justificată prin faptul că organul inițiator cunoaște temeiul căutării, natura pedepsei sau a măsurii a cărei executare trebuie asigurată, precum și finalitatea concretă urmărită prin dispunerea căutării. În același timp, în cazul în care executarea căutării presupune acțiuni ce țin de competența altor autorități sau instituții publice, organul inițiator va putea solicita concursul acestora, potrivit competențelor stabilite de lege.

Suplimentar, în vederea asigurării clarității terminologice, se precizează că noțiunile „instituirea consemnului” și „operarea consemnului” desemnează momente și acțiuni juridice diferite, dar complementare.

Prin „instituirea consemnului” se înțelege crearea efectului juridic al dării în consemn, în temeiul actului emis de procuror sau de instanța de judecată, după caz. Instituirea consemnului presupune stabilirea tipului de consemn, a temeiului legal, a datelor necesare identificării persoanei, a resursei informaționale de stat în care acesta urmează a fi reflectat, a măsurilor ce urmează a fi întreprinse la identificarea persoanei, a autorității care ține controlul consemnului și a termenului pentru care acesta se instituie. Terminologia este corelată cu art. 177 alin. (2²) din Codul de procedură penală, care reglementează elementele obligatorii ale consemnului.

Prin „operarea consemnului” se înțelege realizarea acțiunilor tehnico-informaționale necesare pentru punerea în aplicare a consemnului în resursa informațională de stat relevantă, inclusiv introducerea, modificarea, actualizarea, anularea sau ștergerea datelor, după caz. Operarea nu constituie o decizie procesuală autonomă și nu substituie actul de dispoziție al procurorului sau al instanței de judecată, ci reprezintă modalitatea tehnică prin care actul de dispoziție este reflectat în sistemul informațional corespunzător.

În acest sens, actul prin care s-a dispus darea în consemn este adresată autorității sau instituției publice competente, deținătorului ori administratorului resursei informaționale de stat indicate în actul de dispoziție sau autorității/instituției abilitate să opereze date în resursa respectivă. Aceste entități nu decid asupra oportunității consemnului, ci asigură instituirea și operarea acestuia în limitele actului emis de procuror sau instanța de judecată. Măsurile ce urmează a fi întreprinse la identificarea persoanei sunt adresate autorității care identifică persoana, aceasta urmând să acționeze exclusiv în limitele competențelor sale legale și ale măsurilor indicate în actul de dispoziție.

Totodată, articolul respectiv păstrează distincția dintre executarea căutării persoanei și operarea consemnului. Căutarea persoanei se asigură de organul sau instituția care a inițiat procedura de căutare ori care a sesizat instanța de judecată, cu posibilitatea atragerii și organului de poliție, iar darea în consemn se transmite autorității ori instituției publice competente, deținătorului sau administratorului resursei informaționale de stat indicate în actul de dispoziție, pentru instituirea consemnului în limitele și pe durata stabilită. Această distincție este necesară deoarece consemnul, fie la frontieră, fie de informare, se realizează prin operarea datelor în resurse informaționale de stat, iar executarea măsurilor stabilite în cazul identificării persoanei poate reveni unor autorități diferite, în funcție de resursa informațională și de tipul consemnului

Cu toate acestea, în procesul executării încheierii de dare în căutare, organele ori instituțiile care au inițiat procedura de căutare pot recurge, subsidiar și după caz, la pârghiile prevăzute de Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, în măsura în care sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea acestora, or potrivit art. 2 lit. c) din Legea nr. 59/2012, unul dintre scopurile activității speciale de investigații este căutarea persoanelor. Această soluție nu transformă activitatea specială de investigații într-un mecanism general de executare a căutării, ci permite utilizarea instrumentelor speciale doar atunci când natura cauzei și condițiile legale justifică aplicarea lor.

Intervențiile de la alin. (3) art. 296 din Codul de executare se impune în vederea precizării actului procesual prin care se acordă încuviințarea de a părăsi localitatea/țara în cazul aplicării măsurii preventive sub forma obligației de a nu părăsi localitatea sau țara, sau respingerea cererii de încuviințare, prevăzută de norma citată în redacția actuală. În acest sens, se consideră necesară reglementarea expresă a faptului că autoritatea competentă se pronunță asupra cererii prin ordonanță sau, după caz, prin hotărâre judecătorească, în concordanță cu mecanismele prevăzute pentru dispunerea și revocarea măsurilor preventive.

IV. Modificările de la articolele 74, 179, 180, 192¹, 308 și 310 CPP au ca scop transferarea cauțiunii de pe contul depozitar al procuraturii sau, după caz, al instanței de judecată către

contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI). Această degrevare a organelor judiciare de a gestiona conturile bancare le permite de a se concentra strict pe actul de justiție. Trecerea la o administrare centralizată va elimina eventuale riscuri de gestiune inerente unui sistem descentralizat și fragmentat. Sub aspect operațional și procedural, efectuarea plăților și transferurilor către conturile administrate de ARBI se va realiza în baza unei dispoziții de încasare, eliberată de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, care confirmă datele bancare și conturile trezoreriale aplicabile fiecărei operațiuni. Dispozițiile respective vor fi generate preponderent în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, sistem național de evidență a bunurilor infracționale sechestrate și a actelor aferente acestora. Acest mecanism asigură corectitudinea datelor utilizate în procesul de plată, uniformizarea procedurilor de încasare, precum și evidența centralizată și trasabilă a sumelor transferate. Sub aspect financiar, utilizarea unui cont unic reduce considerabil costurile de mentenanță bancară, optimizează procesele de audit și permite executarea procedurilor de restituire sau de confiscare a cauțiunii către bugetul de stat într-un regim mult mai rapid și mai sigur. Această reconfigurare asigură o integritate sporită a fondurilor și o trasabilitate deplină a activelor bănești indisponibilizate în cadrul procesului penal.

V. Modificarea cuantumului garanției organizației la art. 180 CPP vizează restabilirea echilibrului procesual și eliminarea unei disproporționalități evidente legate de caracterul derizoriu al pragului actual (300-1000 u.c.), care este identic cu cel al garanției persoanelor fizice. Majorarea pragului pentru persoanele juridice la **1000–3000 u.c. aliniază responsabilitatea patrimonială a unei singure entități la ponderea colectivă a minim 5 garanții persoane fizice, asigurând o măsură de constrângere echitabilă. Prin această ajustare, garanția devine un instrument de constrângere eficient, capabil să responsabilizeze entitatea garantă în supravegherea bănuțului, învinutului sau inculpatului.**

VI. Intervențiile propuse la art. 301 din Codul de executare sunt corelate direct cu modificările operate la art. 178 și art. 191 CPP, care extind posibilitatea utilizării monitorizării electronice în cadrul măsurilor preventive. În esență, modificările din CPP creează temeiul procesual pentru dispunerea monitorizării electronice, iar intervențiile din Codul de executare reglementează mecanismul practic de supraveghere și reacția autorităților în cazul încălcării obligațiilor sau al apariției unor incidente tehnice.

Articolele 178 și 191 CPP sunt completate astfel încât respectarea obligațiilor impuse persoanei să poată fi verificată prin intermediul mijloacelor electronice de control. În ambele cazuri, monitorizarea electronică nu reprezintă o măsură preventivă distinctă, ci un instrument tehnic de supraveghere destinat să asigure executarea efectivă a obligațiilor stabilite de organul judiciar. Prin urmare, pentru ca aceste modificări să fie funcționale, este necesară existența unor norme de executare care să stabilească atribuțiile instituțiilor implicate și procedurile aplicabile în cazul alertelor, defecțiunilor sau tentativelor de eludare a sistemului de monitorizare.

Din această perspectivă, intervențiile propuse la art. 301 din Codul de executare se corelează cu dispozițiile art. 271¹ din același cod, care reglementează mecanismul general al monitorizării electronice.

În cazul măsurilor preventive prevăzute la art. 178 și art. 191 CPP, mecanismul reglementat de art. 271¹ din Codul de executare permite verificarea respectării obligațiilor privind aflarea persoanei într-un anumit loc, respectarea perimetrului stabilit de instanță sau respectarea interdicțiilor de deplasare. Sistemul generează alerte atunci când persoana părăsește zona autorizată, când dispozitivul este deteriorat, îndepărtat sau manipulat neautorizat ori atunci când sunt constatate alte nereguli care afectează funcționarea

monitorizării. Aceste alerte sunt transmise instituțiilor competente pentru a permite intervenția imediată.

În acest context, completarea art. 301 alin. (1) din Codul de executare este necesară pentru a conferi reprezentantului organului afacerilor interne competența expresă de a efectua verificări prin mijloace electronice de control.

De asemenea, completarea cu alin. (2¹) reprezintă o dezvoltare firească a mecanismului instituit prin art. 271¹. Dacă sistemul de monitorizare generează o alertă sau dacă persoana monitorizată nu răspunde la apelurile telefonice de control, reprezentantul organului afacerilor interne este obligat să verifice imediat situația la domiciliu sau în locul unde persoana trebuie să se afle. Această intervenție permite distingerea între o încălcare efectivă a obligațiilor și o situație determinată de o defecțiune tehnică ori de alte circumstanțe obiective.

Totodată, alin. (2²) din art. 301 completează mecanismul prevăzut de art. 271¹ prin reglementarea situațiilor în care sunt constatate deteriorări ale mijloacelor electronice de control sau defecțiuni ale rețelei ori ale echipamentelor utilizate. În asemenea cazuri, reprezentantul organului afacerilor interne asigură supravegherea persoanei până la remedierea situației de către organul de probațiune, evitând astfel apariția unor perioade în care măsura preventivă nu poate fi controlată efectiv.

În același timp, reprezentantul organului afacerilor interne informează imediat organul de probațiune despre circumstanțele constatate, inclusiv atunci când există indicii privind deteriorarea sau tentativa de deteriorare intenționată a mijloacelor electronice de control. Această soluție permite delimitarea clară a atribuțiilor instituționale: organul afacerilor interne intervine operativ pentru verificarea și supravegherea persoanei, iar organul de probațiune, în calitate de autoritate responsabilă de administrarea mijloacelor electronice de control, urmează să întreprindă măsurile tehnice și procedurale necesare potrivit competenței sale.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prezentului proiect de lege va permite trecerea de la un model de cooperare interinstituțională fragmentat la un mecanism mai clar de coordonare între organele judiciare, autoritățile responsabile de executarea pedepsei sau a măsurilor preventive și autoritățile ori instituțiile publice care administrează resurse informaționale de stat. Astfel, proiectul de lege reformează modul de interacțiune funcțională între sistemul judiciar și autoritățile administrative (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Agenția Servicii Publice, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale). Necesitatea acestei intervenții derivă din obligativitatea eliminării „ferestrelor de oportunitate” pe care subiecții procesuali le exploatează în prezent din cauza decalajului informațional dintre momentul dispunerii unei măsuri și momentul operării acesteia în registrele informaționale de stat.

Din punct de vedere al funcțiilor și competențelor, proiectul redefineste rolul autorităților de evidență și control, transformându-le din receptori pasivi de informație în actori activi ai procesului de asigurare a legalității. Organele competente dispun măsurile, organul sau instituția care a inițiat procedura de căutare asigură coordonarea executării acesteia, iar autoritățile care administrează resurse informaționale de stat operează consemnul în limitele actului de dispoziție și ale competențelor stabilite de lege.

Astfel, impactul proiectului asupra sectorului public constă în clarificarea responsabilităților instituționale, reducerea decalajelor informaționale, creșterea trasabilității măsurilor dispuse și consolidarea capacității de reacție a autorităților implicate, fără depășirea competențelor legale ale acestora.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect de lege nu necesită alocarea unor resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat. Normele propuse vizează, în principal, clarificarea mecanismelor procesuale și execuționale, delimitarea competențelor instituționale și stabilirea circuitului de transmitere, operare și executare a măsurilor dispuse de organele competente. Totuși, în măsura în care aplicarea noilor reglementări va necesita ajustări tehnice necesare sistemelor informaționale deținute sau administrate de autoritățile publice, pot apărea costuri aferente dezvoltării sau adaptării acestor sisteme. La această etapă, estimarea exactă a eventualelor cheltuieli este dificil de realizat, întrucât aceasta depinde de evaluările tehnice ale deținătorilor sistemelor informaționale, de nivelul actual de interoperabilitate și de soluțiile tehnice care vor fi stabilite la etapa de implementare. Respectiv, aceste ajustări se va asigura în limitele bugetelor aprobate ale autorităților publice implicate, prin utilizarea infrastructurii tehnice și a platformelor de interoperabilitate existente (MConnect).

Pe termen mediu, proiectul va genera un impact financiar pozitiv prin reducerea cheltuielilor operative de localizare a subiecților precum și reducerea costurilor de mentenanță bancară a conturilor gestionate de instanțe și procuraturi prin centralizarea conturilor de cauțiune către ARBI.

Referitor la extinderea monitorizării electronice în cadrul măsurii preventive obligația de a nu părăsi localitatea/țara (art. 178 CPP), se reține că aceasta nu implică achiziții imediate de echipamente. Utilizarea dispozitivelor se va realiza în limita stocurilor gestionate de Inspectoratul Național de Probațiune, conform principiului proporționalității și în funcție de evaluarea individualizată a riscului de către instanțele de judecată. Evaluarea exactă a resurselor umane și financiare va fi realizată după adoptarea prezentului proiect de lege, în funcție de necesitățile reale de implementare constatate în practică, reieșind din dinamica aplicării noilor norme.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificarea cuantumului garanției organizației (art. 180 CPP) pentru sectorul privat, este o măsură ce implică un efort financiar sporit (50 000 – 150 000 MDL) doar în ipoteza în care o persoană juridică decide, în mod facultativ, să garanteze pentru un subiect procesual. Această ajustare descurajează utilizarea formală a garanției și asigură că organizația garantă dispune de o bonitate reală. Cu referire la operațiunile comerciale curente, concurența sau accesul pe piață al IMM-urilor, impactul este limitat strict la raporturile procesual-penale, vizând doar entitățile care aleg să utilizeze acest instrument ca alternativă la alte măsuri preventive.

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului va genera un impact social pozitiv, axat pe consolidarea siguranței publice și a încrederii în actul de justiție. Recalificarea părăsirii arestului la domiciliu drept evadare (art. 317 Cod penal) elimină sentimentul de impunitate, asigurând respectarea ordinii publice și prevenirea eschivării persoanelor care prezintă un pericol social. Această măsură responsabilizează subiecții procesuali și garantează că privarea de libertate, indiferent de locul executării, este supusă unui regim de sancționare riguros.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea proiectului implică prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul exclusiv al asigurării bunei desfășurări a procesului penal și executării măsurilor de constrângere. Prelucrarea vizează categoriile de date de identificare (nume, prenume, IDNP) și date referitoare la statutul procesual (măsuri de constrângere). Prelucrarea datelor prin instituția consemnului urmărește asigurarea interoperabilității între sistemele informaționale ale organelor judiciare și ale autorităților administrative (ASP, IGPF, etc). Accesul la date

este restricționat strict la personalul autorizat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, fiind asigurat prin mecanisme de autentificare securizată și jurnalizarea tuturor operațiunilor de acces. Potențialii operatori (instanțele de judecată, procuratura, MAI, ASP) sunt obligați să implementeze măsuri tehnice și organizatorice de protecție pentru a preveni accesul neautorizat sau transferul ilegal de date. Perioada de stocare a datelor este limitată strict la durata necesității procesuale (până la executarea consemnului, stingerea măsurii preventive sau executarea sentinței), după care datele sunt arhivate sau șterse conform legislației. Riscurile pentru persoanele vizate sunt minimizate prin instituirea unor temeuri juridice clare pentru fiecare restricție, evitându-se prelucrarea excesivă. Garanțiile introduse previn abuzurile administrative, asigurând că înscrierile în registrele de stat sunt operate exclusiv în baza unor acte procesuale, cu respectarea dreptului la viață privată și a securității datelor.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i>, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul <i>Transparența decizională</i>, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la link-ul: https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-36. Un anunț similar a fost plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md, unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte/15976. Proiectul de lege a fost transmis spre avizare: Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Afacerilor Interne (inclusiv Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Inspectoratului General al Poliției), Ministerul Apărării, Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal), Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Agenția Servicii Publice, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, Agenția de Guvernare Electronică, Centrul național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale. În rezultatul etapei de consultare publică, Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul Național pentru Asistență Juridică garantată de Stat, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Ministerul Apărării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor au comunicat lipsa de obiecții și propuneri.

Obiecțiile și propunerile formulate de Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția de Guvernare Electronică, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național pentru protecția Datelor cu Caracter Personal, Inspectoratul Național de Probațiune și Procuratura generală **se regăsesc în tabelul de sinteză.**

La etapa de efectuare a expertizei anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne a prezentat aviz repetat asupra proiectului de lege, iar Ministerul Afacerilor Externe, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, Procuratura Generală, Ministerul Apărării, Consiliul Superior al Magistraturii și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal au comunicat despre lipsa de obiecții și propuneri.

Toate propunerile și obiecțiile formulate au fost analizate și reflectate în tabelul de sinteză aferent proiectului de lege.

7. Concluziile expertizelor

În Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO26/11509 din 26 mai 2026 s-a concluzionat că în cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Potrivit Raportului, proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la asigurarea caracterului coercitiv al măsurilor preventive privative de libertate prin recalificarea acțiunilor de eschivare și stabilirea unui regim de sancționare descurajant; eficientizarea comunicării și monitorizării procesuale prin integrarea în legislația procesual-penală a instituției consemnului sub ambele forme (informativ și la frontieră), asigurând astfel interoperabilitatea între organele judiciare și instituțiile administrative, fără a aduce atingeri disproporționate dreptului la libera circulație; simplificarea mecanismelor operative de anunțare în căutare a persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii cu executare, concomitent cu pronunțarea sentinței, pentru a minimiza riscul de sustragere a acestora în intervalul de timp imediat ulterior pronunțării sentinței.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul presupune modificarea, după caz, a următoarelor acte normative:

1. Hotărârea Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;
2. Hotărârea Guvernului nr. 757/2024 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (eliberarea cărții de identitate cetățenilor Republicii Moldova, modernizarea și digitalizarea serviciilor publice de înregistrare la domiciliu/reședința temporară, dezvoltarea interoperabilității la prestarea serviciilor publice, delegarea unor funcții de către prestatorul de servicii de încredere calificat);
3. Hotărârea Guvernului nr. 1322/2016 penru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor;
4. Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova;
5. Hotărârea Guvernului nr. 328/2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”, etc.

În procesul de armonizare a cadrului normativ secundar cu prevederile legii, autoritățile competente vor ține cont de necesitatea completării actelor normative relevante sistemelor și resurselor informaționale de stat (precum regulamentele și conceptele sistemelor informaționale automatizate, gestionate de ASP), analogic aplicării consemnului de frontiera, care este reglementat prin Hotărârea de Guvern nr. 834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului nu presupune ajutări organizaționale ale autorităților sau instituțiilor publice, ci doar includerea unor responsabilități (obligații) organelor de aplicare a legii: organelor de urmărire penală, instanțelor judecătorești, organelor afacerilor interne, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, organului de probațiune, Agenției Servicii Publice, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, precum și ale altor autorități sau instituții publice care administrează resurse informaționale de stat..

Totodată, pentru asigurarea aplicării coerente a legii, va fi necesară ajustarea cadrului normativ secundar relevant, inclusiv a actelor care reglementează consemnul la frontieră, eliberarea actelor de identitate, evidența informației criminalistice și criminologice, monitorizarea electronică și funcționarea resurselor informaționale de stat implicate. Ajustările vor viza, după caz, stabilirea circuitului de transmitere și operare a consemnelor, drepturile de acces, modul de informare a autorităților competente, procedura de reacție la identificarea persoanei, precum și regulile tehnice aferente schimbului de date.

Autoritățile responsabile de administrarea sistemelor informaționale vor evalua necesitatea unor ajustări tehnice pentru reflectarea noilor categorii de consemne, configurarea alertelor, asigurarea interoperabilității și transmiterea informațiilor către autoritățile competente. Aceste măsuri vor fi realizate în funcție de posibilitățile tehnice existente și de soluțiile stabilite la etapa de implementare.

Prin urmare, măsurile necesare pentru implementarea proiectului țin, în principal, de ajustarea cadrului normativ secundar, configurarea circuitelor informaționale și operaționale și asigurarea cooperării instituționale între autoritățile implicate, fără instituirea unor structuri noi sau a unor competențe care să depășească atribuțiile stabilite de lege.

Ministru

Vladislav COJUHARI

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(optimizarea mecanismelor procesuale de constrângere și evitarea sustragerii de la executarea pedepsei)

Numărul unic înregistrat **353/MJ/2026**

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
I. AVIZARE ȘI CONSULTARE PUBLICĂ				
A. Obiecții și propuneri de ordin general				
	Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru	1.	Conform Art. II, proiectul de lege reglementează în mod detaliat instituția „consemnului”, prin introducerea definiției acestuia în art. 6 din Codul de procedură penală, stabilirea autorităților competente pentru dispunerea măsurii (procurorul sau instanța de judecată), precum și a elementelor obligatorii ale conținutului actului de dispunere și a cazurilor de încetare a acesteia. Astfel, cadrul normativ propus determină natura juridică a consemnului ca măsură procesuală de constrângere, cu efecte directe asupra situației juridice a persoanei vizate, inclusiv prin limitarea libertății de circulație și instituirea unor mecanisme de localizare sau alertare instituțională. Cu toate acestea, proiectul nu prevede în mod expres posibilitatea persoanei în privința căreia a fost dispus consemnul de a contesta această măsură, nici nu instituie o procedură distinctă de control judecătoresc al legalității și temeiniciei acesteia. Lipsa unei căi de atac autonome și efective împotriva consemnului constituie o lacună normativă,	Nu se acceptă Potrivit Notei de fundamentare aferente proiectului de lege se menționează „<i>Totuși, în concordanță cu jurisprudența constituțională (DCC nr. 122/2022, §22), proiectul subliniază caracterul accesoriu și strict limitat al acestuia. Consemnul nu constituie o restricție autonomă, ci un instrument tehnic de punere în executare, fiind interzis ca acesta să depășească limitele temporale sau materiale ale măsurii de bază (măsura preventivă sau de constrângere) care l-a dictat.</i>”. Așadar, consemnul nu reprezintă o măsură procesuală de constrângere propriu-zisă sau de sine stătătoare, ci reprezintă o modalitate tehnico-administrativă de aducere la cunoștință autorităților responsabile

			având în vedere caracterul intruziv al măsurii și impactul acesteia asupra drepturilor fundamentale, în special dreptul la libertate de circulație și dreptul la un recurs efectiv, garantate de Constituție și de art. 5 și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În consecință, recomandăm completarea proiectului cu dispoziții exprese privind posibilitatea contestării consemnului în fața instanței de judecată competente, stabilirea termenelor de exercitare a căii de atac, precum și a efectului acesteia, în vederea asigurării unui control judiciar efectiv și a respectării standardelor de legalitate și proporționalitate.	despre existența acestora, în scopul eficientizării și asigurării funcționalității măsurii de constrângere deja dispuse. Dreptul la un recurs efectiv invocat se exercită prin contestarea măsurii procesuale de bază privind legalitatea și temeinicia acesteia. Deoarece consemnul este un instrument accesoriu de notare în registrele informaționale de stat asupra aplicării măsurii procesuale de constrângere, legalitatea acestuia derivă direct din legalitatea măsurii procesuale de constrângere aplicată. Același argument urmează a fi reținut privitor la pretinsa ingerință a dreptului la libertatea de circulație. Restrângerea dreptului la libera circulație este rezultatul juridic al măsurii procesuale de constrângere de bază, în strictă corespundere cu § 4 al art. 2 din Protocolul nr. 4 CEDO care statuează că „<i>Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.</i>”.
	Agencia Servicii Publice	2.	Referitor la eliberarea cărții de identitate, potrivit art. 7, alin. (1) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în Republica Moldova sunt obligați să dețină cartea de identitate de la vârsta de 14 ani. În scopul integrării informației privind persoanele anunțate în căutare în Conturul evidenței automatizate a persoanelor anunțate în căutare a „Registrului informației criminalistice și criminologice”, deținut de Ministerul	Precizare Potrivit art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, hotărârile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor. Prin urmare, actele normative ale Guvernului și celelalte acte subordonate legii au rol de punere în executare a legii, nu de determinare

		Afacerilor Interne și a asigurării informaționale, prin intermediul SIC „ACCES-Web”, a organelor de drept și a altor organe de specialitate, conform competențelor, cu informația operativă cu privire la persoanele anunțate în căutare, în temeiul Contractului privind schimbul reciproc de informație (COI), Agenția Servicii Publice transmite MAI, în mod automatizat, prin intermediul web-serviciilor, un set de date referitoare la solicitantul de servicii (<i>data depunerii cererii, termenul comenzii și subdiviziunea structurală a Agenției Servicii Publice de la care solicitantul serviciului urmează să ridice produsul finit</i>). Referitor la eliberarea pașaportului, comunicăm că, în temeiul prevederilor art. 4, alin. (16) din Legea nr. 273/1994, cererea pentru eliberarea pașaportului se respinge în cazurile în care solicitantului i se suspendă dreptul la libera circulație în străinătate, și anume în cazul în care: a) solicitantul prezintă pericol pentru securitatea națională; b) solicitantul execută o pedeapsă penală privativă de libertate în temeiul unei hotărâri a instanței de judecată a Republicii Moldova; c) în cadrul unui proces de urmărire penală sau de judecare a cauzei penale pe teritoriul Republicii Moldova, solicitantul este anunțat în căutare de către organul abilitat sau are aplicată una din măsurile preventive conform Codului de procedură penală, după cum urmează: – obligarea de a nu părăsi localitatea; – obligarea de a nu părăsi țara; – transmiterea sub supraveghere a militarului; – transmiterea sub supraveghere a minorului; – arestul la domiciliu; – arestul preventiv; – liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune, cu obligația de a nu părăsi localitatea;	sau limitare a conținutului normativ al acesteia. În cazul în care legea introduce o instituție juridică nouă sau modifică regimul juridic al unei instituții existente, cadrul normativ subordonat urmează a fi adus în concordanță cu legea, în măsura necesară aplicării acesteia. Mecanismele existente de schimb informațional între ASP, MAI și alte autorități vizează, în principal, evidența persoanelor anunțate în căutare, suspendarea dreptului la libera circulație în străinătate și procedurile aferente eliberării actelor de identitate. Aceste mecanisme nu acoperă, în mod complet, regimul juridic al consemnului propus prin proiect, care include atât consemnul la frontieră, cât și consemnul de informare. Nota de fundamentare cuprinde lista actelor normative care, după adoptarea proiectului de lege ar putea fi ajustate conform noilor reglementări. Astfel, chiar dacă se va dovedi că sistemele informaționale de stat în configurația actuală, cât și regulamentele care le implementează, absorb noile fluxuri de date, introducerea noțiunii de consemn la nivelul Codului de procedură penală poate impune ajustări terminologice în actele normative subordonate, pentru asigurarea unității de limbaj și a coerenței normative. În special, consemnul de informare are un obiect distinct de procedurile privind refuzul eliberării pașaportului sau verificarea suspendării dreptului la libera
--	--	---	--

		d) solicitantului i-au fost aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, în condițiile legii penale; e) solicitantul are interdicție de a părăsi țara în temeiul unei încheieri a instanței de judecată, conform Codului de executare. În conformitate cu prevederile legale menționate supra și ale pct. 75⁹ din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125/2013, la examinarea cererilor pentru eliberarea pașaportului, autoritatea emitentă verifică dacă solicitantul nu se află în una dintre situațiile de suspendare a dreptului la libera circulație prin sistemele informaționale atât instituționale, cât și ale altor autorități, specificate la punctul 75³, și, după caz, prin Sistemul informațional automatizat "Registrul informației criminalistice și criminologice" al Ministerului Afacerilor Interne, care asigură evidența centralizată a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, în temeiul acordurilor încheiate în condițiile prevederilor legale. În acest sens, prin Ordinul comun al Ministerului Afacerilor Interne și Agenției Servicii Publice nr. 485/515 din 22.08.2019, au fost aprobate Instrucțiunile privind cooperarea informațională între MAI și ASP la prestarea serviciului de eliberare a pașaportului, care stabilesc schimbul reciproc de informații în regim on-line, în scopul executării prevederilor legale prin interacțiunea între SIA „Registrul informației criminalistice și criminologice”, conturul „Persoane în căutare”, gestionat de Ministerul Afacerilor Interne, în care se ține în mod automatizat evidența informației referitoare la anunțarea în căutare a persoanelor de către organele de drept ale Republicii Moldova, în cadrul unei cauze penale și sistemele informaționale ale Agenției Servicii Publice.	circulație. Acesta urmărește localizarea persoanei ori comunicarea citației în cazul în care citarea prin modalitățile ordinare nu a putut fi realizată. Din acest motiv, actele normative subordonate pot necesita ajustări cu privire la modul de înregistrare, transmitere, executare, confirmare și încetare a consemnului, precum și cu privire la responsabilitățile autorităților care identifică persoana vizată.
--	--	---	--

		Potrivit dispozițiilor pct. 75¹ – 75³ din Regulamentul menționat supra, evidența datelor privind aplicarea măsurilor de suspendare a dreptului la libera circulație se ține prin sistemele informaționale instituționale ale autorităților emitente, instituite cu scopul asigurării eliberării actelor de identitate în condițiile prevederilor legale, iar autoritățile care au dispus aplicarea măsurilor de suspendare a dreptului la libera circulație a persoanei în străinătate, sunt obligate să comunice autorităților emitente a actelor de identitate informația respectivă. În cazul în care Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne și alte organe de ocrotire a normelor de drept țin în mod automatizat evidența informației referitoare la suspendarea dreptului la libera circulație a persoanei fizice, interacțiunea informațională între acestea și autoritățile emitente ale actelor de identitate se efectuează prin integrarea sistemelor informaționale pe platforma de interoperabilitate în cadrul implementării conceptului de guvernare electronică, în temeiul acordurilor încheiate în condițiile prevederilor legale. În contextul prevederilor proiectului de lege supus examinării, raportate la procedurile actuale, prin care a fost stabilită modalitatea schimbului de informații între Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne și alte organe de ocrotire a normelor de drept referitor la persoanele anunțate în căutare și în cazul suspendării dreptului la libera circulație, în condițiile legale, considerăm că în cazul asigurării conturului de interoperabilitate, precum este prevăzut la pct. 75³ din Regulamentul menționat, Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, în sensul incorporării modificărilor în cadrul normativ existent, nu presupune modificări.	
--	--	--	--

	Ministerul Afacerilor Interne	3.	La art. III, privind completarea Codului de executare al Republicii Moldova, a articolelor 196 alin. (5), 204 alin. (8), 263 alin. (2), 269 alin. (2), 271 alin. (4) și art. 290 alin. (2) cu sintagma „cu darea în consemn”, se consideră oportună stabilirea expresă a competenței Inspectoratului General al Poliției de Frontieră privind executarea consemnului la frontieră. Prin urmare, se propune completarea articolelor indicate supra la final cu textul „Darea în consemn la frontieră se execută de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră”. În acest context, se precizează că, în redacția actuală a articolelor menționate, sintagma „organul afacerilor interne” include și inspectoratele de poliție din subordinea Inspectoratului General al Poliției, în a căror rază teritorială se află domiciliul persoanei, acestea fiind responsabile de desfășurarea activităților de căutare.	Nu se acceptă Mecanismele de implementare și competențele specifice sunt reglementate în Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova și detaliate în HG nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Includerea în fiecare dintre articolele menționate a formulei propuse ar crea un paralelism de reglementare cu Legea nr. 28/2024, ceea ce din perspectiva tehnicii legislative, nu trebuie repetate, or în sensul art. 65 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, impune evitarea paralelismelor în legislație. Mai mult, proiectul operează cu noțiunea generală de „consemn”, care include atât consemnul de informare, cât și consemnul la frontieră. Limitarea textului din Codul de executare la „consemnul la frontieră” și la executarea acestuia de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ar putea crea impresia că darea în consemn în faza execuțională se reduce exclusiv la consemnul la frontieră. O asemenea interpretare ar contraveni concepției proiectului, care urmărește utilizarea consemnului ca instrument mai larg de înregistrare în resursele informaționale de stat, în funcție de scopul măsurii și de autoritatea competentă implicată.
--	--------------------------------------	-----------	--	---

	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	4. Analizând conținutul proiectului menționat supra, se constată introducerea noțiunii de „consemn” în Codul de procedură penală, aceasta fiind configurată sub două forme: consemnul la frontieră și consemnul de informare. În ceea ce privește consemnul la frontieră, se reține că acesta, nu constituie o instituție juridică nouă pentru cadrul normativ național, fiind deja reglementat prin Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, precum și prin actele subsecvente de punere în aplicare. Însă, sub aspectul consemnului de informare, CNPDPCP, a identificat careva neclarități cu potențial impact asupra respectării regimului juridic al protecției datelor cu caracter personal. Astfel, potrivit notei de fundamentare, prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul instituției consemnului de informare urmează a fi realizată, de către funcționarii din cadrul Agenției Servicii Publice, care vor dobândi competențe procedurale în vederea asigurării caracterului executoriu imediat al actelor emise, în condițiile art. 177 din Codul de procedură penală. Cu toate acestea, <u>proiectul nu specifică în mod expres în care dintre sistemele/resursele informaționale administrate de Agenția Servicii Publice (ASP) vor fi operate aceste măsuri procesuale de înregistrare.</u> Or, în condițiile în care Agenția Servicii Publice gestionează un spectru extins de sisteme informaționale și registre de stat, formularea generală utilizată de legiuitor este susceptibilă de interpretări extensive. Aceasta poate conduce, în practică, la accesarea și prelucrarea unui volum mai larg de date cu caracter personal decât cel strict necesar scopului urmărit. În acest sens, întru asigurarea clarității și previzibilității normei juridice, precum și pentru prevenirea unor eventuale derapaje în procesul de aplicare, ar fi oportun indicarea expresă a	Precizare: Proiectul nu instituie o posibilitate generală și nedeterminată de prelucrare a datelor în toate registrele informaționale de stat administrate de Agenția Servicii Publice sau de alte autorități. Dimpotrivă, identificarea resursei informaționale concrete urmează să fie realizată în actul de dispunere a consemnului, în funcție de scopul măsurii, natura actului procesual și autoritatea implicată în executarea acesteia. Această soluție permite individualizarea fiecărui consemn și exclude aplicarea automată, nelimitată sau disproporționată în toate sistemele informaționale disponibile. Totodată, agentul public va avea acces doar la volumul de informații strict necesar pentru atingerea scopului procesual, evitându-se prelucrarea excesivă a datelor. Consemnul de informare are un obiect procedural limitat, respectiv localizarea persoanei și comunicarea actului procesual. Acesta nu justifică accesarea unui volum nelimitat de date și nu permite prelucrarea unor categorii de date care nu sunt necesare pentru identificarea persoanei și comunicarea citației. Indicarea exhaustivă, în Codul de procedură penală, a sistemelor informaționale ale Agenției Servicii Publice ar prezenta riscul rigidizării normei procesuale și al necorelării ulterioare cu evoluția arhitecturii
--	--	---	--

			sistemelor/resurselor informaționale în care se vor opera consemnele de informare.	informaționale a statului. Sistemele informaționale și interoperabilitatea dintre autorități sunt supuse modificărilor tehnice și instituționale, iar enumerarea lor într-un cod de procedură ar putea conduce la intervenții legislative repetate pentru ajustări de natură tehnică. O asemenea soluție contravine tehnicii legislative privind nivelul adecvat de reglementare.
		5.	Un alt aspect care necesită clarificare rezidă în lipsa unor intervenții normative în cadrul reglementărilor conexe ce vizează sistemele/resursele informaționale de stat care urmează a fi determinate. Or, instituirea unei noi măsuri procesuale, precum „consemnul”, cu impact direct asupra prelucrării datelor cu caracter personal, impune ajustarea cadrului normativ aferent care reglementează funcționarea sistemelor informaționale vizate, în care urmează a fi operată măsura procesuală de înregistrare (consemnul de informare).	Precizare: Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 4 din sinteză menționăm că, proiectul reglementează la nivel primar instituția procesuală a consemnului, autoritatea competentă să dispună darea în consemn, conținutul minim al actului prin care acesta este instituit, termenul și modalitățile de încetare. Prin urmare, Codul de procedură penală nu trebuie să includă reglementări tehnice privind conceptele, regulamentele, arhitectura, administrarea, interoperabilitatea sau configurarea sistemelor informaționale concrete. Aceste aspecte țin de cadrul normativ subordonat legii și de documentația tehnico-normativă aferentă fiecărui sistem informațional.
		6.	În același sens, se reține că, în procesul de armonizare a cadrului normativ secundar cu prevederile legii, autoritățile competente vor ține cont de necesitatea completării actelor normative relevante sistemelor și resurselor informaționale de stat (precum regulamentele și conceptele sistemelor informaționale automatizate, gestionate de ASP),	Precizare Recomandarea urmează a fi luată în considerare la etapa de aducere în concordanță a cadrului normativ secundar la noile prevederi ale legii, motiv pentru care nota de

			analogic aplicării consemnului de frontiera, care este reglementat prin Hotărârea de Guvern nr. 834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră. Prin urmare, se consideră oportun ca, în cadrul procesului de aducere în concordanță cu prezentul proiect de lege, a actelor normative subsecvente, să fie avută în vedere integrarea instituției „consemnului informațional” într-o manieră clară și conformă principiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute la art. 4 din Legea nr. 133/2011.	fundamentare se completează corespunzător.
	Inspectoratul Național de Probațiune	7.	Totodata, Inspectoral National de Probațiune gaseste necesar de a fi reglementat mecanismul de punere in executare a incheierilor privind anuntarea in cautare a condamnatilor Or, analiza practicii organelor de probatiune re leva existenta unor disfunctionalitati sistemice in procesul de punere' in executare a incheierilor judecatoresti privind anuntarea in "cautare a condamnatilor, generate de lipsa unor reglementari clare privind interactiunea dintre instantele de judecata, organele de politie si organele de probatiune. În practica, se constata situatii in care: • organele de politie identifica persoana cautata, insa nu informeaza instanta de judecata, si nici organul de probatiune; • dosarele de cautare sunt clasate fara asigurarea prezentarii persoanei pentru executarea pedepsei; • se creeaza un circuit repetitiv de initiere a procedurilor de cautare, fara finalitate efectiva; • exista deficiente in evidenta unica a persoanelor anuntate in cautare. Aceste disfunctionalitati genereaza un risc major de sustragere de la executarea pedepsei si afecteaza eficienta actului de justitie. In acest context, se propune completarea cadrului normativ cu prevederi exprese care sa reglementeze mecanismul de executare a incheierilor privind anuntarea in cautare, inclusiv prin instituirea urmatoarelor obligatii:	Se acceptă Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Se completează cu articolul 174¹ cu următorul cuprins: „Articolul 174¹. Instituțiile și organele care asigură executarea căutării persoanei și darea în consemn (1) Executarea încheierii instanței de judecată privind căutarea persoanei se asigură de organul de poliție în a cărei rază teritorială se află ultimul domiciliu al persoanei sau este dislocat comandamentul militar. (2) Organul de poliție informează instanța de judecată și insinuațiile sau organele responsabile de executarea pedepsei despre inițierea căutării persoanei, identificarea persoanei ori imposibilitatea executării măsurilor de căutare, în termenul stabilit de instanță sau, în lipsa termenului, fără întârziere.

		• obligarea organului de politie de a informa instanța de judecată și organul de probatiune în termen de 24 de ore de la inițierea și/sau executarea măsurilor de cautare; • dispunerea concomitentă a dării în consemn, inclusiv la frontieră, în vederea asigurării reținerii persoanei; • instituirea obligației organului de politie de a prezenta imediat persoana identificată organului de probatiune competent, în vederea punerii în executare a pedepsei; În concluzie, Inspectoratul Național de Probațiune susține necesitatea perfecționării cadrului normativ în domeniul vizat, însă considera indispensabilă ajustarea proiectului în sensul celor expuse, pentru a asigura aplicabilitatea practică și eficiența mecanismelor propuse.	(3) Executarea ordonanței sau încheierii privind darea în consemn se transmite autorității sau instituției publice competente, deținătorului sau administratorului resursei informaționale de stat indicate în ordonanță sau în încheiere ori autorității sau instituției abilitate să opereze date în resursa informațională de stat respectivă, pentru instituirea consemnului în termenul și în limitele stabilite de procuror sau instanța de judecată. (4) Autoritatea sau instituția abilitată care a operat consemnul informează, în termen de 24 de ore, procurorul sau instanței de judecată și autorității responsabile de executarea pedepsei sau a măsurii preventive despre instituirea, actualizarea, executarea, anularea, încetarea consemnului sau imposibilitatea executării acestuia. (5) Termenul de instituire a consemnului în resursa informațională de stat este indicat în ordonanță sau în încheiere. La expirarea termenului, consemnul încetează de drept, dacă nu a fost prelungit. (6) În cazul identificării persoanei date în consemn, autoritatea sau instituția abilitată care a identificat persoana întreprinde măsurile indicate în actul de dispunere a consemnului, cu informarea ordonatorului consemnului și, după caz, autorității responsabile de executare a pedepsei.” 2. La articolul 196 alineatul (5) după cuvintele „căutarea
--	--	--	---

				condamnatului” se completează cu cuvintele „și darea în consemn” și se completează cu propoziția „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”. 3. La articolul 204 alineatul (8) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „și darea în consemn” și se completează cu propoziția „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”. 4. La articolul 263 alineatul (2) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn” și se completează cu propoziția „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”. 5. La articolul 269 alineatul (2) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn” și se completează cu propoziția „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”. 6. La articolul 271 alineatul (4) prima propoziție se completează cu cuvintele „ , cu darea în consemn” și se completează cu propoziția „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”. 7. La articolul 290 alineatul (2), prima propoziție se completează cu cuvintele „ , cu darea în consemn”, propoziția a doua după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn” iar la final se completează
--	--	--	--	---

				<i>cu propoziția „Dispozițiile art. 174¹ se aplică în mod corespunzător.”.</i>
	Procuratura Generală	8.	3. Potrivit proiectului de lege, dreptul de a dispune darea în consemn este atribuit exclusiv procurorului și instanței de judecată, fiind exclus organul de urmărire penală (a se vedea art. 177 alin. (2¹), art. 241¹ alin. (1), (3) și (4)). Această abordare este discutabilă, întrucât recunoașterea persoanei în calitate de bănuît constituie o prerogativă a organului de urmărire penală, iar ulterior acestei acțiuni procesuale, acesta urmează să decidă referitor la înaintarea propunerii de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere, inclusiv a celor necesare pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. În acest context, potrivit art. 2 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, consemnul la frontieră reprezintă o măsură instituită în baza actelor emise de organele abilitate, inclusiv ordonanțe ale organului de urmărire penală, acte ale instanței de judecată sau ale executorului judecătoresc. Prin urmare, se consideră necesară completarea prevederilor proiectului cu sintagma „organul de urmărire penală”, astfel încât acestuia să-i fie recunoscut dreptul de a dispune darea în consemn în resursele informaționale de stat.	Se acceptă parțial Art. II. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 1. Articolul 6 se completează cu punctele 8¹ cu următorul cuprins: „8¹) <i>consemn</i> – măsură procesuală de înregistrare în resursele informaționale de stat a datelor privind persoana și a măsurilor ce urmează a fi întreprinse la identificarea acesteia, în limitele și pe durata termenului stabilit în actul de dispunere, pentru asigurarea executării măsurilor procesuale de constrângere sau hotărârilor judecătorești, precum și asigurarea chemării persoanei în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată. Consemnul poate fi: a) de informare – aplicat în vederea localizării persoanei sau pentru citare; b) la frontieră – aplicat în condițiile Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.” Se completează cu articolul 241¹ cu următorul cuprins: „Articolul 241¹. Consemnul de informare (1) În cazul imposibilității înmânării citației în condițiile art. 239, organul

				<i>de urmărire penală</i> sau instanța de judecată dispune darea acesteia în consemn de informare, odată cu actul de dispunere a citării. Dispozițiile art. 177 alin. (2²) și (2³) se aplică în mod corespunzător. (2) Executarea consemnului de informare se realizează prin înmânarea citației sub semnătură de către agentul împuternicit cu înmânarea citației care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a identificat persoana dată în consemn în resursa informațională de stat. (3) Autoritatea competentă care a executat consemnul informează imediat, prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora, organului de urmărire penală sau instanței de judecată despre faptul executării și transmite dovada de înmânare a citației în termen de cel mult 3 zile. (4) În cazul în care persoana dată în consemn refuză primirea citației sau, primind-o, refuză sau nu poate să semneze dovada de primire, agentul împuternicit cu înmânarea citației care a identificat persoana întocmește un proces-verbal în condițiile art. 240 în care consemnează aceste circumstanțe pe care îl transmite organului de urmărire penală sau instanței de judecată în termenul și condițiile prevăzute la alin. (3).”. Suplimentar atragem atenția că, instituția consemnului este o măsură
--	--	--	--	--

				procesuală de înregistrare a măsurilor procesuale de constrângere (măsurii preventive), iar conform art. 176 alin. (1) CPP, măsurile preventive se aplică de către procuror, din oficiu sau la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată. În acest sens, instituția consemnului în sensul Codului de procedură penală trebuie să urmeze același regim juridic ca și măsurile procesuale de constrângere.
	Agencia de Guvernare Electronica	9.	Suplimentar, necesită o analiză complexă din punct de vedere tehnic și financiar, textul de la pct. 4.2 din nota de fundamentare și anume „<i>Realizarea intervențiilor propuse, inclusiv ajustările tehnice necesare sistemelor informaționale deținute, se va asigura în limitele bugetelor aprobate ale autorităților publice implicate, prin utilizarea infrastructurii tehnice și a platformelor de interoperabilitate existente (MConnect).</i>”. Respectiv, autorul urmează să descrie/reglementeze care sunt sistemele și resursele informaționale în care se va realiza „consemnul”, posibilitățile tehnice actuale ale acestor sisteme și resurse informaționale, în sensul că nu necesită dezvoltări suplimentare pentru realizarea sarcinii respective și dacă în procesul de înregistrare a consemnului se va utiliza platforma de interoperabilitate (MConnect). În concluzie, proiectul poate fi susținut integral după ajustarea acestui în baza argumentelor prezentate mai sus.	Precizare: Pct. 8 din Nota de fundamentare aferentă proiectului de lege stabilește cadrul normativ secundar ce urmează a fi ajustat în vederea implementării noilor reglementări urmare a adoptării prezentului proiect de lege. Menționăm că actele enumerate vizează regulamente de implementare a sistemelor informaționale de stat. Acestea sunt interdependente de măsurile de constrângere aplicate. De asemenea acestea deja operează cu instituția consemnului la frontieră, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Astfel, instituția consemnului deja este operațională în sistemele informaționale ale Poliției de Frontieră și ale Ministerului Afacerilor Interne, iar interdicțiile generate de măsurile de constrângere sunt consemnate în registrul informațional de stat al

				Agenției Servicii Publice (a se vedea pct. 2 din sinteză). Prin urmare, ajustările tehnice vizează configurarea unor tipuri de alerte care vor implica drepturi de acces ale fluxurilor de date. În partea ce privește utilizarea platformei Mconnect, mentenanța acesteia dar și a sistemelor informaționale de stat este acoperită din bugetele anuale de funcționare ale autorităților publice implicate, fapt ce nu implică necesitatea unor alocații bugetare suplimentare pentru dezvoltare.
	Centrul Național Anticorupție	10.	Comcomitent, propunem completarea notei de fundamentare a proiectului de lege cu argumentele de rigoare, după cum urmează: <i>„Modificările de la articolele 74, 179, 180, 192¹, 308 și 310 CPP au ca scop transferarea cauțiunii de pe contul depozitar al procuraturii sau, după caz, al instanței de judecată către contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI). Această degrevare a organelor judiciare de a gestiona conturile bancare le permite de a se concentra strict pe actul de justiție. Trecerea la o administrare centralizată va elimina eventuale riscuri de gestiune inerente unui sistem descentralizat și fragmentat. Sub aspect operațional și procedural, efectuarea plăților și transferurilor către conturile administrate de ARBI se va realiza în baza unei dispoziții de încasare, eliberată de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care confirmă datele bancare și conturile trezoreriale aplicabile fiecărei operațiuni. Dispozițiile respective vor fi generate preponderent în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infraționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, sistem național de evidență a bunurilor infraționale sechestrate și a actelor aferente</i>	Se acceptă

			acestora. Acest mecanism asigură corectitudinea datelor utilizate în procesul de plată, uniformizarea procedurilor de încasare, precum și evidența centralizată și trasabilă a sumelor transferate. Sub aspect financiar, utilizarea unui cont unic reduce considerabil costurile de mentenanță bancară, optimizează procesele de audit și permite executarea procedurilor de restituire sau de confiscare a cauțiunii către bugetul de stat într-un regim mult mai rapid și mai sigur. Această reconfigurare asigură o integritate sporită a fondurilor și o trasabilitate deplină a activelor bănești indisponibilizate în cadrul procesului penal.”.	
Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002				
Articolul 317: În denumirea articolului cuvintele „din locurile de deținere” se exclud. aliniatul (1), după cuvântul „preventiv,”, se completează cu sintagma „sau părăsirea fără încuviințare a domiciliului de către persoana aflată în arest la domiciliu”; aliniatul (3) va avea următoarea redacție: „(3) Nu constituie infracțiune, în sensul prezentului articol, evadarea persoanei în privința căreia, la momentul săvârșirii faptei, nu exista sau a încetat temeiul legal al privării de libertate.”.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	11.	Potrivit Art. I din proiectul de lege, se propune modificarea art. 317 din Codul penal al Republicii Moldova, în sensul extinderii conținutului infracțiunii de evadare, prin calificarea faptei de părăsire fără încuviințare a domiciliului de către persoana aflată în arest la domiciliu ca fiind infracțiune. În acest sens, observăm că, soluția legislativă propusă echivalează, sub aspect juridico-penal, părăsirea neautorizată a domiciliului cu evadarea dintr-un loc de detenție, aplicând același regim sancționator pentru situații care, prin natura și intensitatea restricției de libertate, sunt diferite. Arestul la domiciliu constituie o măsură preventivă mai puțin intruzivă decât detenția în penitenciar, caracterizată printr-un grad redus de constrângere și o limitare mai puțin severă a libertății individuale. În acest context, asimilarea acestor situații sub aspectul răspunderii penale ignoră diferențele esențiale dintre formele de privare sau restrângere a libertății. Reținem că, potrivit art. 188 alin. (1) Cod de procedură penală, arestarea la domiciliu constă în izolarea învinutului, inculpatului de societate în locuința acestuia, cu stabilirea anumitor restricții. În	Nu se acceptă Deși condițiile de executare a privării de libertate în mediul penitenciar sunt distincte de cele specifice arestului la domiciliu (a se vedea § 19 cauza Mancini c. Italiei), această diferență de regim nu înlătură natura juridică a măsurii de arest la domiciliu și anume că aceasta constituie o privare de libertate intrinsecă, și nu o simplă restrângere a acesteia. În acest context, consecințele juridice în cazul sustragerii persoanei trebuie să fie identice, indiferent de locul unde se execută măsura (penitenciar sau domiciliu). Atâta timp cât ambele forme de detenție sunt bazate pe o barieră juridică impusă de stat, încălcarea acesteia prin părăsirea neautorizată a locației constituie un act de sustragere de sub paza statului. Prin urmare, redefinirea art. 317 din Codul penal are scopul nu doar de a penaliza

		acelși timp, în locurile de detenție, penitenciare, de regulă, se află persoanele condamnate pentru săvârșirea infracțiunilor sau, după caz, potrivit art. 185 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanele în privința cărora s-a aplicat ca măsură preventivă arestul preventiv. Aplicarea aceluiași regim sancționator pentru părăsirea domiciliului și pentru evadarea din locurile de detenție poate conduce la o sancționare disproporționată și la afectarea principiului individualizării răspunderii penale, precum și a cerinței de previzibilitate a legii penale. În cauza <i>Mancini c. Italiei</i>³, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evidențiat în mod clar că înlocuirea detenției în penitenciar cu arestul la domiciliu nu reprezintă o simplă modificare a condițiilor de executare, ci o schimbare a naturii privării de libertate. Curtea a arătat că această trecere presupune mutarea dintr-o instituție publică într-un spațiu privat, ceea ce implică un regim juridic și factual diferit (§ 19). Totodată, Curtea a subliniat că detenția în penitenciar se caracterizează prin integrarea într-un sistem organizat, activități desfășurate în comun și supravegherea strictă a vieții cotidiene, elemente care nu se regăsesc în cazul arestului la domiciliu (§ 19). În consecință, aceste forme de restrângere a libertății trebuie tratate diferențiat, inclusiv sub aspectul consecințelor juridice ale nerespectării acestora. Având în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia detenția în penitenciar și arestul la domiciliu reprezintă, prin prisma intensității și a gradului de constrângere, forme distincte de privare de libertate, rezultă că și regimul sancționator aplicabil încălcării acestor măsuri trebuie să fie diferențiat, în funcție de natura fiecăreia. În acest context, soluția propusă prin proiect, care	sustragerea, ci de a responsabiliza persoana față de măsura preventivă aplicată, transformând obligația de a nu părăsi domiciliul dintr-un simplu angajament procesual într-o barieră juridică protejată penal, cu un efect disuasiv direct și imediat. De asemenea, incriminarea faptei de părăsire fără încuviințare a domiciliului în cazul arestului la domiciliu conferă organelor de drept competența legală de a dispune darea în căutare a persoanei din momentul constatării încălcării măsurii, eliminând orice ambiguitate privind natura penală a actului de sustragere (a se vedea pct. 3.1. din Nota de fundamentare). Cu referire la proporționalitatea pedepsei, aceasta este asigurată prin instituția de individualizare a pedepsei, care permite instanței să aplice sancțiunea diferențiat, în funcție de circumstanțele specifice ale părăsirii domiciliului comparativ cu o evadare din penitenciar, eventual cu aplicarea violenței.
--	--	--	---

³ [https://hudoc.echr.coe.int/#{%22itemid%22:\[%22001-59626%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/#{%22itemid%22:[%22001-59626%22]})

			echivalează părăsirea neautorizată a domiciliului în cadrul arestului la domiciliu cu evadarea dintr-o instituție penitenciară, generează probleme de proporționalitate și ridică semne de întrebare din perspectiva conformității cu standardele Convenției Europene a Drepturilor Omului. Prin urmare, se recomandă reexaminarea acestei opțiuni legislative, în sensul evitării asimilării celor două situații juridice și al instituirii unui tratament sancționator diferențiat. În acest sens, se propune fie incriminarea distinctă în Codul penal a faptei de părăsire neautorizată a locuinței în cadrul arestului la domiciliu, cu un regim de sancționare semnificativ mai redus decât evadarea din locurile de detenție și adaptat caracterului mai puțin restrictiv al acestei măsuri preventive, fie, ca alternativă mai adecvată din perspectiva principiului proporționalității, reglementarea acestei conduite ca abatere de la regimul măsurii preventive, sancționată prin mecanisme procesuale, precum înlocuirea arestului la domiciliu cu o măsură preventivă mai severă, fără a o asimila evadării din penitenciar	
	Ministerul Afacerilor Interne	12.	La art. I, având în vedere scopul proiectului, care vizează includerea persoanelor față de care a fost aplicată măsura preventivă a arestului la domiciliu în sfera de aplicare a art. 317 din Codul penal nr. 985/2002, se consideră oportună excluderea din alin. (1) al art. 317 din proiect a sintagmei „din locurile de detenție”. Totodată, această propunere derivă și din faptul că sintagma respectivă a fost exclusă din titlul articolului, ceea ce impune asigurarea unei concordanțe terminologice între titlu și conținutul normei.	Nu se acceptă Potrivit art. 51 alin. (2) din legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea articolului exprimă succint obiectul de reglementare, fără a avea o semnificație proprie în conținutul articolului. În partea ce vizează sintagma „din locurile de detenție” din dispoziția alineatului (1) al art. 317 Cod penal, excluderea acesteia ar genera o tautologie juridică contrară regulilor de tehnică legislativă stabilite la art. 54 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 100/2017, deoarece norma ar ajunge să definească infracțiunea prin ea însăși,

				fără a descrie acțiunea materială interzisă. Astfel, deși verbul „Evadarea” cuprinde intrinsec ideea de părăsire a unui loc de detenție, norma penală trebuie să descrie fapta interzisă într-un mod complet și inteligibil, conform art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru a asigura o distincție clară între cele 2 modalități.
Art. II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003				
Articolul 6 se completează cu punctele 8¹ cu următorul cuprins: „8¹) <i>consemn</i> – măsură procesuală de înregistrare în resursele informaționale de stat a datelor privind persoana, în limitele și pe termenul stabilit pentru asigurarea executării măsurilor procesuale de constrângere sau hotărârilor judecătorești. Consemnul poate fi: a) de informare – aplicat în vederea localizării persoanei sau pentru citare; b) la frontieră – aplicat în condițiile Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.	Ministerul Afacerilor Interne	13.	La art. II, referitor la <u>instituția consemnului de informare</u>, se constată lipsa unor prevederi clare privind consecințele juridice în cazul în care bănuitul, învinuitul sau inculpatul continuă să se eschiveze de la prezentarea în fața organului de urmărire penală, a procurorului sau a instanței de judecată. Lipsa unor mecanisme procedurale care să permită reacția autorităților în cazul neconformării poate diminua eficiența acestei măsuri, în condițiile în care scopul consemnului de informare constă în asigurarea prezentării persoanei și desfășurarea eficientă a procesului penal. În aceste condiții, în vederea consolidării eficienței consemnului de informare, se propune: • examinarea oportunității completării art. 288 din Codul de procedură penală cu prevederi care să permită dispunerea anunțării în căutare a persoanei în cazul neprezentării nejustificate după instituirea consemnului de informare; • completarea proiectului cu prevederi clare privind răspunderea persoanei responsabile în cazul ignorării consemnului și prestării serviciilor către persoana vizată, în vederea prevenirii riscurilor de corupție. Totodată, se constată că noțiunea de „consemn”, în redactarea propusă, necesită clarificări suplimentare	Se acceptă parțial Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 8 din sinteză precizăm, consemnul de informare așa cum este conceput în Codul de procedură penală prin intermediul proiectului nu restrânge dreptul la libera circulație a persoanei. Refuzul recepționării citației înmânate prin măsura consemnului de informare nu implică reținerea persoanei sau refuzul prestării serviciilor. Astfel, în cazul refuzului, agentul responsabil de înștiințarea actelor procedurale va întocmi un proces-verbal în condițiile art. 240 în care va consemna aceste circumstanțe pe care îl va transmite procurorului sau instanței de judecată în termen de cel mult 3 zile. A se reține că consemnul de informare nu substituie procedura de citare reglementată de art. 238-241 Cod de procedură penală, ci reprezintă un instrument complementar pentru a asigura eficiența înștiințării persoanei

		sub aspect terminologic și conceptual, în vederea respectării cerințelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 privind actele normative. Terminologia utilizată „consemn” nu este uniformă și nu corespunde sensului utilizat pe tot parcursul textului Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003. O altă obiecție constituie și faptul că măsurile de constrângere pot fi dispuse nu doar prin emiterea „hotărârilor judecătorești” dar și prin ordonanțe ale organului de urmărire penală sau procurorului. Explicarea termenului în varianta propusă va genera confuzii și neclarități cu referire la modalitatea de executare de către instituția responsabilă de executare în partea stabilirii măsurilor ce urmează a fi întreprinse. Astfel, se propune următoarea formulare a noțiunii: „8¹) consemn – măsură procesuală dispusă în vederea asigurării executării măsurilor de constrângere. Consemnele conțin informații despre persoane, acțiuni ce trebuie întreprinse la identificarea acestora și se aplică pe durata măsurii de executarea căreia o asigură. Consemnele pot fi: a) de localizare – aplicate pentru identificarea locului de aflare a persoanei, cu informarea imediată a organului de poliție teritorial de la locul aflării persoanei; c) la frontieră – aplicat în condițiile Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr. 28/2024.”. Totodată, din perspectiva aplicabilității practice pe domeniul managementului frontierei, se constată că reglementările propuse privind consemnul de informare, în forma actuală, ridică unele rezerve, inclusiv în ceea ce privește corelarea acestuia cu instituția citării. În special, instituirea unor mecanisme de comunicare a actelor procedurale în punctele de trecere a frontierei de stat sau în alte locuri decât cele prevăzute de Codul de procedură penală necesită o	în situația în care modalitățile clasice de comunicare eșuează. Soluția propusă prin art. 241¹ vizează înmânarea înștiințării la etapa interacțiunii persoanei vizate în consemn cu autoritățile statului, și anume accesării serviciilor publice prestate de Agenția Servicii Publice, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, precum și Poliția de Frontieră, la trecerea frontierei de stat. În cazul sustragerii de la citație, legiuitorul reglementează măsura aducerii silite în fața organului de urmărire penală sau la instanță de judecată (art. 199 CPP). Privind răspunderea agentului responsabil, se reține că art. 241¹ alin. (4) din proiect instituie oblogația legală de a întocmi procesul-verbal de înmânare a citației sau refuzul recepționării acesteia. Neîndeplinirea acestei atribuții atrage răspunderea disciplinară a agentului în conformitate cu legea cadru a autorității responsabile de înregistrare a consemnului și realizarea acestuia în caz de activare. Referitor la dispunerea consemnului de către organul de urmărire penală a se vedea opinia autorului proiectului de lege la pct. 8 din sinteză. Definirea noțiunii „act de călătorie” în Codul de procedură penală este redundantă deoarece noțiunea sa este reglementată de art. 2 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova – „<i>document de călătorie</i> - orice tip de document ce
--	--	---	--

			analiză suplimentară, în vederea asigurării conformității cu regulile procedurale aplicabile și evitării unor eventuale dificultăți de implementare. În acest context, se propune reexaminarea acestor soluții normative, inclusiv prin raportare la prevederile privind procedura de citare și atribuțiile autorităților implicate. Totodată, în vederea asigurării unei aplicări eficiente a măsurilor preventive ce implică restricții de deplasare, se consideră oportună completarea cadrului normativ cu definirea noțiunii de „act de călătorie”, ca element relevant pentru executarea acestor măsuri, inclusiv în contextul aplicării consemnului la frontieră. În context, propunem completarea articolul 6 cu punctul 1²) cu următorul cuprins: „1²) act de călătorie – orice tip de document ce acordă dreptul pentru trecerea frontierei de stat persoanelor și mijloacelor de transport, prevăzut de actele legislative în vigoare, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”. Introducerea noțiunii este corelată cu asigurarea executării măsurilor preventive stabilite la art. 178 și 191 din Codul de procedură penală.	acordă dreptul pentru autorizarea trecerii frontierei de stat, prevăzut de actele normative, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte”. Atât regulile de asigurare a controlului accesului la linia frontierei de stat, precum și realizarea consemnului la frontieră sunt reglementate în HG nr. 862/2024. Introducerea consemnului de informare ar determina modificarea HG nr. 862/2024 în vederea executării prevederilor legale ce se propun a fi instituite prin prezentul proiect de lege.
	Procuratura Generală	14.	1. Prim, potrivit art. 2 pct. 1 din proiect, este definită noțiunea de „consemn de informare” ca fiind o măsură procesuală de „înregistrare în resursele informaționale de stat a datelor privind persoana [...]”. Observăm că această definiție nu este susținută de o reglementare operațională corespunzătoare. Legea nu indică în mod concret ce reprezintă aceste „resurse informaționale de stat”, în ce sisteme sunt introduse datele și care este autoritatea responsabilă de gestionarea acestora. O asemenea formulare, generală și nedeterminată, face dificilă identificarea mecanismului tehnico-juridic de aplicare a măsurii și lasă un spațiu excesiv de interpretare autorităților.	Precizare Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 2 din sinteză, menționăm că textul „resurse informaționale de stat” a fost preluată din Capitolul III din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. La acest capitol este reglementată complexul de resurse informaționale de importantă statală. Mai mult, aceste „resurse informaționale de stat sunt reglementate la art. 11 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și

				art. 3 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre. Identificarea resursei informaționale de stat unde urmează a fi operat consemnul aparține procurorului sau instanței de judecată, odată cu aplicarea măsurii preventive ce urmează a fi asigurată, or înregistrarea consemnului în sistemul informațional de stat este interdependentă de măsurile procesuale de constrângere și autoritatea care le dispune și autoritatea deținătoare a sistemului respectiv. Utilizarea unei noțiuni-cadru în detrimentul enumerării exhaustive a unor sisteme informatice specifice reprezintă o opțiune de tehnică legislativă în scopul de a asigura durabilitatea normei. Prin urmare, termenul utilizat oferă gradul de predictibilitate necesar, iar detaliile operaționale urmează a fi reglementate în cadrul normativ secundar (a se vedea pct. 8 din Nota de fundamentare).
	Agencia de Guvernare Electronică	15.	Redacția noțiunii de „consemn” de la Art. II din proiect, menționează despre „înregistrarea în resursele informaționale de stat a datelor privind persoana” fără a specifica dacă va fi realizat un schimb de date între sistemele și resursele informaționale ale procurorilor sau judecătorilor în conformitate cu prevederile Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, în cazul „consemnului de informare”, sau reprezentanții instituțiilor enumerate vor avea acces pentru înregistrarea directă în aceste resurse/sisteme informaționale în calitate de registratori, în	Precizare: Detaliile operaționale urmează a fi reglementate/dezvoltate în cadrul normativ secundar. A se vedea suplimentar pct. 2 și 14 din sinteză.

			conformitate cu prevederile Legii nr. 71/2007 cu privire la registre.	
24. La articolul 74 alineatul (1) punctul 5) textul „la contul de depozit al instanței judecătorești” se substituie cu textul „la contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale”.	Centrul Național Anticorupție	16.	La art. II din proiect privind modificarea Codului de procedură penală În art. II pct. 2, 9, 10, 12, 17 și 18 din proiect, care vizează modificarea art. 74 alin. (1) punct 5), art. 179 alin. (3), art. 180 alin. (2), art. 1921 alin. (1), art. 308 și art. 310 alin. (4) din Codul de procedură penală, după textul „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale”, propunem completarea cu textul „, în baza dispoziției de încasare, eliberată de aceasta”. Necesitatea acestei intervenției este determinată de faptul că efectuarea plăților, fără un document standardizat emis de entitatea responsabilă, poate genera erori în indicarea datelor bancare, inclusiv a conturilor trezoreriale, precum și dificultăți în identificarea corectă a plătitorului și a destinației sumelor transferate. Or, în condițiile în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale este autoritatea care administrează aceste conturi, aceasta este în măsură să confirme autenticitatea și corectitudinea datelor necesare efectuării plăților, asigurând, totodată, o evidență exactă și completă a sumelor încasate. Totodată, se relevă că dispozițiile de încasare vor fi generate în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, care constituie sistemul național de evidență a bunurilor infracționale sechestrate, a măsurilor de indisponibilizare, precum și a actelor și hotărârilor ulterioare referitoare la aceste bunuri. Acest mecanism va permite automatizarea proceselor, reducerea intervențiilor manuale și minimizarea riscurilor de eroare. În același timp, având în vedere că instanțele de judecată și organele procuraturii dispun de acces la sistemul informațional menționat, va fi posibilă generarea operativă a dispozițiilor de încasare chiar la momentul dispunerii măsurii	Se acceptă

			procesuale corespunzătoare. Astfel, în situațiile în care se dispune încasarea imediată a unor sume de bani, procurorul sau instanța de judecată va putea genera pe loc dispoziția necesară, iar în alte cazuri persoana vizată se va putea adresa Agenției pentru eliberarea acesteia. Prin urmare, completarea propusă va contribui la asigurarea unui mecanism eficient, sigur și transparent de gestionare a mijloacelor financiare aferente procedurilor penale.	
	Procuratura Generală	17.	2. Propunem completarea art. 165 alin.(2) pct.2) din Codul de procedură penală la început cu cuvântul „bănuitul”. Prezenta modificare se impune pentru a stabili temeiurile clare de aplicare a măsurii procesuale de constrângere sub formă de reținere, situațiilor tip existente la zi în activitatea organelor de drept, care nu au acoperire juridică la zi pentru situațiile încălcării măsurilor preventive neprivative de libertate, de către bănuitul.	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi reținută, deoarece ar extinde temeiurile reținerii asupra unei persoane aflate într-o etapă procesuală premergătoare punerii sub învinuire, fără o corelare sistemică cu regimul calităților procesuale. Art. 165 alin. (2) pct. 2) CPP vizează învinuitul și inculpatul care încalcă măsurile preventive neprivative de libertate, adică persoane în privința cărora acuzația este deja formalizată. În schimb, statutul bănuितului, reglementat la art. 63 și 64 CPP, este unul temporar, anterior punerii sub învinuire, iar art. 65 și 66 CPP confirmă regimul distinct al învinuitului/inculpatului, inclusiv prin drepturile și obligațiile aferente unei acuzații formalizate. Prin urmare, includerea bănuितului la art. 165 alin. (2) pct. 2) CPP ar diminua diferența dintre aceste calități procesuale și ar crea un temei suplimentar de privare de libertate înainte de parcurgerea „filtrului” prevăzut la art. 280 și 281 CPP. Cadrul normativ existent oferă deja mecanisme suficiente pentru reacția autorităților în cazul conduitei de sustragere a bănuितului. Art. 165 alin.

				(2) pct. 1) și art. 166 CPP reglementează reținerea persoanei bănuite atunci când există „bănuială rezonabilă” și temeiuri concrete, inclusiv riscul de sustragere, împiedicare a aflării adevărului sau săvârșire a altor infracțiuni. Mai mult, din perspectiva art. 5 CEDO, orice lipsire de libertate trebuie să fie legală, previzibilă și protejată împotriva arbitrarului. În cauza Aydın Sefa Akay c. Turciei, 2024, CtEDO a menționat că legea care autorizează privarea de libertate trebuie să fie accesibilă, clară și previzibilă, iar principiul securității juridice poate fi compromis prin interpretări extensive care neagă garanțiile procedurale oferite de lege (§ 115). De asemenea, simpla trimitere la dispoziții legale sau la probe nespecificate nu este suficientă pentru a justifica „motivele verosimile de a bănuși”, fiind necesare informații concrete (cauza Akgün c. Turciei, 2021, §§ 156, 175 și 184), iar riscul sustragerii nu poate fi prezumat, ci trebuie evaluat în raport cu factori individuali relevanți (Panchenko c. Rusiei, 2005, § 106 și Becciev c. Moldovei, 2005, § 58)
7. Articolul 177 se completează cu alineatele (2¹) – (2³) cu următorul cuprins: „(2¹) Odată cu aplicarea sau prelungirea măsurilor preventive prevăzute la art. 175 alin. (3) pct. 1), 2) și 5)-11) procurorul, după caz, instanța de judecată dispune darea în consemn în resursele	Ministerul Afacerilor Interne	18.	La pct. 7, nu este suficient fundamentată intenția autorului proiectului de a completa art. 177 din Codul de procedură penală, or prevederea propusă vizează exclusiv măsurile preventive și nu acoperă în mod corespunzător alte măsuri procesuale de constrângere care pot implica darea în consemn (de exemplu, aducerea silită).	Precizare: Potrivit Notei de fundamentare (pct. 3.1.), prin completarea art. 177 CPP, proiectul instituie un mecanism procedural prin care consemnul devine o componentă obligatorie a procesului de punere în executare a măsurilor de prevenire. Voința legiutorului este de

informaționale de stat, care nu poate depăși durata măsurii preventive aplicate. (2²) Pentru punerea în executare a măsurilor preventive consemnul cuprinde: a) tipul de consemn; b) temeiul legal al emiterii; c) date pentru identificarea persoanei; d) resursa informațională de stat unde urmează a fi consemnat; e) măsurile ce urmează a fi întreprinse; f) ordonatorul consemnului, datele de contact în vederea realizării măsurilor; g) termenul de instituire al consemnului. (2³) Consemnul încetează de drept: a) prin executare, în cazul în care această modalitate de încetare este stabilită în ordonanța sau încheierea privind darea în consemn; b) prin anulare, în temeiul ordonanței sau hotărârii prin care s-a dispus anularea actului privind darea în consemn; c) la expirarea termenului pentru care a fost instituit și nu s-a dispus prelungirea acestuia.”.		Totodată, nu este clară temeinicia aplicării consemnului în raport cu anumite măsuri preventive prevăzute la art. 175 alin. (3) pct. 9) și 11), în lipsa unor prevederi exprese care să stabilească această corelare. De asemenea, măsurile preventive prevăzute la pct. 5), 5¹), 6) și 7) din același articol nu implică, în mod direct, darea în consemn, iar proiectul nu conține intervenții asupra articolelor care reglementează în mod direct aceste măsuri (de exemplu, art. 182, 182¹ , 183 din Codul de procedură penală, precum și art. 298–300 din Codul de executare, ceea ce poate genera necorelări normative). Mai mult, formularea propusă la art. 177 alin. (2²) prezintă un caracter ambiguu, generând dificultăți de implementare în practică a normei legale. În aplicarea acesteia, ordonatorul se poate afla în imposibilitatea de a identifica și califica măsura dispusă în raport cu criteriile stabilite, în lipsa unor prevederi exprese care să asigure compatibilitatea dintre tipul măsurii procesuale și elementele obligatorii ale consemnului. În acest sens, nu sunt clar reglementate aspecte esențiale, precum: tipurile de consemn aplicabile, resursele informaționale de stat în care acestea urmează a fi instituite, informațiile minime necesare pentru executarea consemnului, precum și acțiunile ce pot fi întreprinse de autoritățile competente la identificarea persoanei vizate. În aceste condiții, se propune reexaminarea propunerii privind completarea art. 177 din Codul de procedură penală, inclusiv prin evaluarea oportunității excluderii modificărilor propuse și reglementării distincte a instituirii consemnului pentru fiecare caz de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere, prin instituirea unor prevederi separate, corelate cu fiecare categorie de măsuri, în cadrul articolelor relevante din Codul de procedură penală și/sau Codul de executare, în vederea asigurării clarității, coerenței normative și aplicabilității practice a reglementării.	a elimina caracterul informal și discreționar al dărilor în consemn, subordonând această acțiune unor cerințe riguroase de formă și conținut, transformând consemnul dintr-o opțiune administrativă într-o obligație procedurală ce trebuie dispusă simultan cu aplicarea sau prelungirea măsurii preventive, asigurând astfel că aceasta devine imediat opozabilă în sistemele informaționale de stat (art. 191, art. 287¹, art. 288, art. 308, art. 321 CPP). Tipul de consemn și înregistrarea acestuia în sistemul informațional de stat este interdependent de acțiunile ce urmează a fi întreprinse prin măsura procesuală de constrângere și autoritatea care le dispune, precum și autoritatea deținătoare a sistemului respectiv. Totodată, detaliile operaționale se vor reglementa prin cadrul normativ secundar, asigurând flexibilitatea necesară implementării tehnice fără a afecta rigoarea garanțiilor procesuale stabilite prin lege.
--	--	--	--

	Procuratura Generală	19.	4. În continuare, potrivit art. 177 alin. (2¹) din proiect, se prevede că darea în consemn se dispune odată cu aplicarea sau prelungirea măsurilor preventive prevăzute la art. 175 alin. (3) pct. 1), 2) și 5)-l 1) din Codul de procedură penală. Se constată că această formulare include și măsura prevăzută la art. 175 alin. (3) pct. 5¹) (înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport), care, prin natura sa, este o măsură temporară, de scurtă durată, ce nu poate fi prelungită în sensul altor măsuri preventive și care, de regulă, este urmată de aplicarea unei alte măsuri, cum ar fi ridicarea provizorie a permisului de conducere. În aceste condiții, includerea acestei măsuri în categoria celor care atrag automat darea în consemn apare ca fiind nejustificată. Se impune, astfel, instituirea unei excepții, similar cu cele existente pentru garanția personală și garanția unei organizații.	se acceptă
8. La articolul 178, alineatul (1) se completează cu textul „, fiind supus, după caz, monitorizării electronice”.	Ministerul Afacerilor Interne	20.	La pct. 8, se susține completarea alin. (1) al art. 178 din Codul de procedură penală cu textul „, fiind supus, după caz, monitorizării electronice.”. Totodată, propunem modificarea art. 178 alin. (4) în redacție nouă și completarea cu alin. (5), cu următorul cuprins: „(4) Copia de pe ordonanța procurorului sau hotărârea instanței, prin care s-a dispus aplicarea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi localitatea, se trimite organului de poliție în a cărei rază teritorială locuiește învinuitul, inculpatul, pentru executare; (5) Copia de pe ordonanța procurorului sau hotărârea instanței, prin care s-a dispus aplicarea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara, se remite Poliției de Frontieră pentru aplicarea consemnului restrictiv de ieșire. În cazul identificării persoanei la frontiera de stat, se va ridica provizoriu actul de călătorie cu transmiterea acestuia, în termen de 24 ore, către organul ce a dispus aplicarea măsurii preventive.”.	se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 7 din sinteză.

		Modificările propuse, urmează să evidențieze diferența acțiunilor, între măsurile preventive obligarea de a nu părăsi localitatea și obligarea de a nu părăsi țara, or, mecanismele de executare precum și atribuțiile instituționale ale entităților implicate în procesul de asigurare a executării acestora, sunt distincte. Necesitatea introducerii modificărilor de referință în modalitatea prezentată supra, rezidă din: - problematica executării măsurii preventive de către persoanele care nu au un loc de domiciliu permanent în Republica Moldova; - necesitatea excluderii paralelismului execuțional; - asigurarea evidenței stricte a cazurilor de eludare a preveniilor de la executarea măsurilor preventive impuse; - asigurarea executării conforme a măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara, de către persoanele cu cetățenie multiplă; - excluderea necesității predării actului de călătorie spre păstrare, către autoritatea ce a dispus aplicarea măsurii preventive, or, adesea această procedură nu are loc de fapt, iar Poliția de Frontieră a implementat mecanismul de ridicare provizorie a pașapoartelor în punctele de trecere a frontierei de stat, în cazul identificării persoanelor în privința cărora este declanșat un consemn restrictiv în legătură cu valabilitatea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara. Totodată, amendamentele propuse, ținând cont de scopul proiectului de lege, vor contribui la armonizarea prevederilor Codului de executare al Republicii Moldova și Codului de procedură penală, urmând să instituie claritate în conduita ce urmează a fi adoptată de persoanele în privința cărora a fost aplicată o măsură preventivă, precum și vor exclude probabilitatea interpretării extensiv defavorabile a prevederilor actelor normative de către organele de drept, fapt inadmisibil în materia procedural penală și de executare.	
--	--	--	--

	Inspectoratul Național de Probațiune	21. Cu privire la extinderea aplicării monitorizării electronice (art. 178 și art. 191 din Codul de procedura penală) Proiectul propune extinderea aplicării monitorizării electronice în cadrul măsurilor preventive, prin completarea art. 178 și art. 191 din Codul de procedura penală. Inspectoratul Național de Probațiune nu susține aceasta extindere în forma propusă, având în vedere capacitatea instituțională actuală și volumul deja semnificativ de persoane aflate sub supraveghere prin mijloace electronice. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1322/2016 privind monitorizarea electronică, aceasta măsură se aplică deja unui spectru larg de subiecți, inclusiv: • persoanelor liberate de pedeapsa penală; • condamnatilor care se deplasează fără escortă sau în afara penitenciarului; • persoanelor supuse măsurilor preventive cu stabilirea unor obligații sau restricții; • persoanelor implicate în cauze de violență în familie (inclusiv victime); • agresorilor în privința cărora au fost emise ordonanțe de protecție. În aceste condiții, extinderea suplimentară a aplicării monitorizării electronice, fără o evaluare prealabilă a impactului asupra resurselor umane și tehnice ale Inspectoratului Național de Probațiune, este de natură să afecteze eficiența activităților de supraveghere și să genereze disfuncționalități în implementarea acestor măsuri. Se propune: • reexaminarea prevederilor art. 178 și art. 191 din Codul de procedura penală în sensul limitării aplicării monitorizării electronice la cazuri justificate prin evaluarea riscului;	Precizare: Reforma propusă vizează securizarea procesului penal, sub aspectul optimizării mecanismelor procesuale de constrângere și evitarea sustragerii de la executarea pedepsei. Evaluarea exactă a resurselor umane și financiare va fi realizată etapizat după adoptarea prezentului proiect de lege, în funcție de necesitățile reale de implementare constatate în practică, reieșind din dinamica aplicării noilor norme.
--	---	---	---

			• completarea Notei de fundamentare cu o analiza detaliata a impactului asupra capacitatii institutionale a organelor de probatiune; • corelarea eventualei extinderi a masurii cu asigurarea resurselor necesare (personal, echipamente, infrastructura tehnica).	
9. La articolul 179 alineatul (3) textul „la contul de depozit al procuraturii sau al instanței de judecată” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale”.	Centrul Național Anticorupție	22.	La art. II din proiect privind modificarea Codului de procedură penală În art. II pct. 2, 9, 10, 12, 17 și 18 din proiect, care vizează modificarea art. 74 alin. (1) punct 5), art. 179 alin. (3), art. 180 alin. (2), art. 1921 alin. (1), art. 308 și art. 310 alin. (4) din Codul de procedură penală, după textul „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale”, propunem completarea cu textul „, în baza dispoziției de încasare, eliberată de aceasta”. Necesitatea acestei intervenției este determinată de faptul că efectuarea plăților, fără un document standardizat emis de entitatea responsabilă, poate genera erori în indicarea datelor bancare, inclusiv a conturilor trezoreriale, precum și dificultăți în identificarea corectă a plătitorului și a destinației sumelor transferate. Or, în condițiile în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale este autoritatea care administrează aceste conturi, aceasta este în măsură să confirme autenticitatea și corectitudinea datelor necesare efectuării plăților, asigurând, totodată, o evidență exactă și completă a sumelor încasate. Totodată, se relevă că dispozițiile de încasare vor fi generate în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infraționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care constituie sistemul național de evidență a bunurilor infraționale sechestrate, a măsurilor de indisponibilizare, precum și a actelor și hotărârilor ulterioare referitoare la aceste bunuri. Acest mecanism va permite automatizarea proceselor, reducerea intervențiilor manuale și minimizarea riscurilor de eroare. În același timp, având în vedere că instanțele de judecată și organele procuraturii	Se acceptă

			dispun de acces la sistemul informațional menționat, va fi posibilă generarea operativă a dispozițiilor de încasare chiar la momentul dispunerii măsurii procesuale corespunzătoare. Astfel, în situațiile în care se dispune încasarea imediată a unor sume de bani, procurorul sau instanța de judecată va putea genera pe loc dispoziția necesară, iar în alte cazuri persoana vizată se va putea adresa Agenției pentru eliberarea acesteia. Prin urmare, completarea propusă va contribui la asigurarea unui mecanism eficient, sigur și transparent de gestionare a mijloacelor financiare aferente procedurilor penale.	
10. La articolul 180 alineatul (2) textul „la contul de depozit al procuraturii sau al instanței de judecată” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale” iar sintagma „de la 300 la 1000 unități convenționale” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 3000 unități convenționale”.	Centrul Național Anticorupție	23.	La art. II din proiect privind modificarea Codului de procedură penală În art. II pct. 2, 9, 10, 12, 17 și 18 din proiect, care vizează modificarea art. 74 alin. (1) punct 5), art. 179 alin. (3), art. 180 alin. (2), art. 1921 alin. (1), art. 308 și art. 310 alin. (4) din Codul de procedură penală, după textul „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale”, propunem completarea cu textul „, în baza dispoziției de încasare, eliberată de aceasta”. Necesitatea acestei intervenției este determinată de faptul că efectuarea plăților, fără un document standardizat emis de entitatea responsabilă, poate genera erori în indicarea datelor bancare, inclusiv a conturilor trezoreriale, precum și dificultăți în identificarea corectă a plătitorului și a destinației sumelor transferate. Or, în condițiile în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale este autoritatea care administrează aceste conturi, aceasta este în măsură să confirme autenticitatea și corectitudinea datelor necesare efectuării plăților, asigurând, totodată, o evidență exactă și completă a sumelor încasate. Totodată, se relevă că dispozițiile de încasare vor fi generate în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, care constituie sistemul național de evidență a bunurilor infracționale sechestrate, a	Se acceptă

			măsurilor de indisponibilizare, precum și a actelor și hotărârilor ulterioare referitoare la aceste bunuri. Acest mecanism va permite automatizarea proceselor, reducerea intervențiilor manuale și minimizarea riscurilor de eroare. În același timp, având în vedere că instanțele de judecată și organele procuraturii dispun de acces la sistemul informațional menționat, va fi posibilă generarea operativă a dispozițiilor de încasare chiar la momentul dispunerii măsurii procesuale corespunzătoare. Astfel, în situațiile în care se dispune încasarea imediată a unor sume de bani, procurorul sau instanța de judecată va putea genera pe loc dispoziția necesară, iar în alte cazuri persoana vizată se va putea adresa Agenției pentru eliberarea acesteia. Prin urmare, completarea propusă va contribui la asigurarea unui mecanism eficient, sigur și transparent de gestionare a mijloacelor financiare aferente procedurilor penale.	
11. Articolul 191: la alineatul (1) textul „cu darea, după caz, în consemn la frontieră” se substituie cu textul „cu darea în consemn și/sau cu aplicarea monitorizării electronice.”; alineatul (3) se completează cu punctul 9) cu următorul cuprins: „9) să mențină în stare funcțională mijloacele electronice de control și să le poarte permanent.”.	Ministerul Afacerilor Interne	24. La pct. 11, se susține modificările propuse la art. 191. Totodată, propunem completarea articolului 191 cu alineatul 4 ¹ , cu următorul cuprins: „(4 ¹) Copia de pe încheierea instanței prin care s-a dispus aplicarea măsurii preventive liberarea provizorie sub control judiciar, se remite Poliției de Frontieră pentru aplicarea consemnului restrictiv de ieșire. În cazul identificării prevenitului în punctele de trecere a frontierei de stat, se va ridica provizoriu actul de călătorie cu transmiterea acestuia în termen de 24 ore, către organul ce a dispus aplicarea măsurii preventive și se va informa despre acest fapt organul de Poliție responsabil de asigurarea controlului prevenitului liberat provizoriu.” Completarea propusă va asigura o executare eficientă a măsurii preventive, iar actul de călătorie ridicat provizoriu și remis către ordonator, va determina preschimbarea măsurii preventive în una mai aspră.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 7 din sinteză.	

	Inspectoratul Național de Probatiune	25. Cu privire la extinderea aplicarii monitorizarii electronice (art. 178 si art. 191 din Codul de procedura penala) Proiectul propune extinderea aplicarii monitorizarii electronice in cadrul masurilor preventive, prin completarea art. 178 si art. 191 din Codul de procedura penala. Inspectoratul National de Probatiune nu sustine aceasta extindere in forma propusa, avand in vedere capacitatea institutionala actuala si volumul deja semnificativ de persoane aflate sub supraveghere prin mijloace electronice. În conformitate cu Hotararea Guvernului nr. 1322/2016 privind monitorizarea electronica, aceasta masura se aplica deja unui spectru larg de subiecti, inclusiv: • persoanelor liberate de pedeapsa penala; • condamnatilor care se deplaseaza fara escorta sau in afara penitenciarului; • persoanelor supuse masurilor preventive cu stabilirea unor obligatii sau restrictii; • persoanelor implicate in cauze de violenta in familie (inclusiv victime); • agresorilor in privinta carora au fost emise ordonante de protectie. În aceste conditii, extinderea suplimentara a aplicarii monitorizarii electronice, fara o evaluare prealabila a impactului asupra resurselor umane si tehnice ale Inspectoratului National de Probatiune, este de natura sa afecteze eficienta activitatilor de supraveghere si sa genereze disfunctionalitati in implementarea acestei masuri. Se propune: • reexaminarea prevederilor art. 178 si art. 191 din Codul de procedura penala in sensul limitarii aplicarii monitorizarii electronice la cazuri justificate prin evaluarea riscului;	Precizare A se vedea pct. 21 din sinteză.
--	---	--	--

			• completarea Notei de fundamentare cu o analiza detaliata a impactului asupra capacitatii institutionale a organelor de probatiune; • corelarea eventualei extinderi a masurii cu asigurarea resurselor necesare (personal, echipamente, infrastructura tehnica).	
12. La articolul 192 ¹ alineatul (1) textul „pe contul depozitar al procuraturii sau, după caz, al instanței de judecată” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale” iar sintagma „aceluiași organ” se substituie cu sintagma „aceleiași agenții”.	Centrul Național Anticorupție	26.	La art. II din proiect privind modificarea Codului de procedură penală În art. II pct. 2, 9, 10, 12, 17 și 18 din proiect, care vizează modificarea art. 74 alin. (1) punct 5), art. 179 alin. (3), art. 180 alin. (2), art. 1921 alin. (1), art. 308 și art. 310 alin. (4) din Codul de procedură penală, după textul „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale”, propunem completarea cu textul „, în baza dispoziției de încasare, eliberată de aceasta”. Necesitatea acestei intervenției este determinată de faptul că efectuarea plăților, fără un document standardizat emis de entitatea responsabilă, poate genera erori în indicarea datelor bancare, inclusiv a conturilor trezoreriale, precum și dificultăți în identificarea corectă a plătitorului și a destinației sumelor transferate. Or, în condițiile în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale este autoritatea care administrează aceste conturi, aceasta este în măsură să confirme autenticitatea și corectitudinea datelor necesare efectuării plăților, asigurând, totodată, o evidență exactă și completă a sumelor încasate. Totodată, se relevă că dispozițiile de încasare vor fi generate în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infraționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care constituie sistemul național de evidență a bunurilor infraționale sechestrate, a măsurilor de indisponibilizare, precum și a actelor și hotărârilor ulterioare referitoare la aceste bunuri. Acest mecanism va permite automatizarea proceselor, reducerea intervențiilor manuale și minimizarea riscurilor de eroare. În același timp, având în vedere că instanțele de judecată și organele procuraturii	Se acceptă

			dispun de acces la sistemul informațional menționat, va fi posibilă generarea operativă a dispozițiilor de încasare chiar la momentul dispunerii măsurii procesuale corespunzătoare. Astfel, în situațiile în care se dispune încasarea imediată a unor sume de bani, procurorul sau instanța de judecată va putea genera pe loc dispoziția necesară, iar în alte cazuri persoana vizată se va putea adresa Agenției pentru eliberarea acesteia. Prin urmare, completarea propusă va contribui la asigurarea unui mecanism eficient, sigur și transparent de gestionare a mijloacelor financiare aferente procedurilor penale.	
13. Articolul 205 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Refuzul de punere a bunurilor sub sechestru nu împiedică solicitarea repetată de aplicare a acestuia.”.	Procuratura Generală	27.	5. Totodată, dispoziția propusă la art. 205 alin. (6) din Codul de procedură penală nu întrunește cerințele de claritate și previzibilitate, întrucât nu sunt specificate condițiile sau temeiurile în care procurorul poate solicita în mod repetat aplicarea sechestrului asupra bunurilor. În lipsa unor delimitări clare, norma riscă să genereze practici neuniforme și eventuale abuzuri, fiind necesară concretizarea acestor situații.	Se acceptă La articolul 205 alineatul (6) CPP se completează cu textul „în cazul apariției unor circumstanțe noi.”
14. Se completează cu articolul 241 ¹ cu următorul cuprins: „ Articolul 241¹. Consemnul de informare (1) În cazul imposibilității înmânării citației în condițiile art. 239, procurorul sau instanța de judecată dispune darea acesteia în consemn de informare, conform art. 177 alin. (2 ¹). (2) Executarea consemnului de informare se realizează prin înmânarea citației sub semnătură de către agentul care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a identificat persoana dată în consemn. (3) Autoritatea competentă care a executat consemnul informează imediat, prin mijloace de comunicare electronică ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora, procurorului sau instanței de judecată despre faptul	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	28.	Proiectul de lege introduce, prin completarea cu art. 241 ¹ a Codului de procedură penală, instituția „ <i>consemnului de informare</i> ”, stabilind că executarea acestuia se realizează prin înmânarea citației sub semnătură de către „ <i>agentul care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a identificat persoana dată în consemn</i> ”. Totuși, formularea utilizată în textul propus nu este suficient de clară sub aspectul determinării subiectului împuternicit să acționeze în calitate de „ <i>agent</i> ”, ceea ce poate genera dificultăți de interpretare și aplicare. În acest sens, art. 6 alin. (2) din Codul de procedură penală, definește deja în mod expres noțiunea de „ <i>agent împuternicit cu înmânarea citației</i> ”, incluzând o categorie determinată de subiecți, și anume: colaboratori ai poliției, lucrători ai autorităților administrației publice locale, ai instanțelor judecătorești, precum și alte persoane împuternicite de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată	Se acceptă parțial La articolul 241 ¹ CPP la alineatul (2) și (4) a fost ajustată terminologia agentului la noțiunea definită de art. 6 pct. 2) CPP, și anume de agent împuternicit cu înmânarea citației

executării și transmite dovada de înmânare a citației în termen de cel mult 3 zile. (4) În cazul în care persoana dată în consemn refuză primirea citației sau, primind-o, refuză sau nu poate să semneze dovada de primire, agentul care a identificat persoana întocmește un proces-verbal în condițiile art. 240 în care consemnează aceste circumstanțe pe care îl transmite procurorului sau instanței de judecată în termenul și condițiile prevăzute la alin. (3).”.		să înmâneze citația, în condițiile codului. Prin urmare, utilizarea în proiect, la art. 241¹ Cod de procedură penală, a sintagmei generale „<i>agentul care a identificat persoana</i>” fără trimitere expresă la definiția legală existentă poate crea incertitudine juridică cu privire la sfera persoanelor care pot efectua înmânarea citației în cadrul consemnului de informare. Astfel, formularea actuală ridică problema dacă legiuitorul se referă exclusiv la categoria deja definită la art. 6 alin. (2) CPP sau intenționează extinderea acestei categorii la orice persoană care, în fapt, identifică persoana vizată de consemn. O eventuală interpretare extensivă în sensul celei de-a doua ipoteze ar genera riscuri semnificative de ordin juridic și practic, inclusiv lipsa unor garanții suficiente privind competența și instruirea persoanei care efectuează înmânarea, precum și afectarea securității juridice a procedurii de citare. În plus, din nota informativă reiese că intenția normativă ar fi aceea de extindere a cercului de agenți, prin includerea agentului public care identifică persoana în resursele informaționale de stat, fără ca o asemenea extindere să fie exprimată explicit în cuprinsul art. 6 alin. (2) din Codul de procedură penală. Această abordare riscă să creeze un decalaj între expunerea de motive și textul normativ efectiv, cu impact asupra previzibilității și securității juridice. În consecință, recomandăm corelarea expresă a textului propus la art. 241¹ Cod de procedură penală cu definiția existentă la art. 6 alin. (2) din același cod, prin utilizarea unei formulări unitare („<i>agent împuternicit cu înmânarea citației</i>”), precum și excluderea oricărei ambiguități care ar putea permite extinderea necontrolată a sferei persoanelor îndreptățite să efectueze înmânarea.	
	Ministerul Afacerilor Interne	29. La pct. 14, se relevă că, deși citația și consemnul de informare urmăresc un scop comun, este necesară delimitarea clară a acestora, întrucât reprezintă acte procedurale distincte în sensul proiectului de lege.	Precizare Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 8 menționăm că consemnul de informare nu substituie

		Totodată, din perspectiva aplicabilității practice și a compatibilității cu procedura de citare reglementată de Codul de procedură penală, mecanismul propus ridică anumite rezerve, inclusiv sub aspectul modului de implementare și al delimitării competențelor instituționale. În aceste condiții, se propune reexaminarea soluției legislative prevăzute la pct. 14, inclusiv sub aspectul oportunității menținerii acesteia în forma actuală. Această delimitare este justificată și prin faptul că, potrivit proiectului, consemnul de informare intervine în situațiile în care înmânarea citației nu este posibilă. De asemenea, conform art. 177 din Codul de procedură penală în redacția propusă prin proiect, acesta este reglementat ca act procedural distinct, cu un regim juridic propriu. În aceste condiții, lipsa unei diferențieri exprese între citație și consemnul de informare poate genera confuzii în aplicare și dificultăți practice, motiv pentru care se propune revizuirea textului. Totodată, din perspectiva aplicabilității practice, se constată că mecanismul propus ridică rezerve sub aspectul compatibilității cu procedura de citare reglementată de Codul de procedură penală. În particular, art. 238 stabilește în mod expres locul și modalitatea de efectuare a citării, inclusiv în situația modificării adresei, iar soluția legislativă propusă la art. 241¹ nu reglementează în mod suficient aceste elemente esențiale. În acest context, instituirea unui asemenea mecanism ar putea implica necesitatea modificării cadrului legal aferent procedurii de citare. De asemenea, implementarea citării în punctele de trecere a frontierei de stat, inclusiv în cele amplasate pe teritoriul altui stat, ridică semne de întrebare cu privire la legalitatea și posibilitatea realizării efective a procedurii. Totodată, se constată riscul atribuirii unor competențe improprii pentru angajații Poliției de	procedura de citare reglementată de art. 238-241 Cod de procedură penală, ci reprezintă un instrument complementar pentru a asigura eficiența înștiințării persoanei în situația în care modalitățile clasice de comunicare eșuează. Soluția propusă prin art. 241¹ vizează înmânarea înștiințării la etapa interacțiunii cu autoritățile statului, și anume accesării serviciilor publice prestate de Agenția Servicii Publice, precum și Poliția de Frontieră, la trecerea frontierei de stat. Instituirea mecanismului va implica modificarea cadrului normativ secundar, atât sub aspect tehnic, în sistemele informaționale de stat, precum și sub aspect administrativ în partea ce vizează procedurile de realizare a acestora (detaliile operaționale). Instituția consemnului este pe larg implementată de Inspectoratul Poliției de Frontieră, odată cu adoptarea Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, conform Hotărârii guvernului nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Prin proiect se propune extinderea consemnului de informare inclusiv la procedura de citare a persoanei, după cum se menționează în nota de fundamentare, în scopul celerității procesului penal și evitarea sustragerii deliberate a subiecților procesuali de la
--	--	--	---

			Frontieră, care pot depăși atribuțiile stabilite prin Legea nr. 283/2016 cu privire la Poliția de Frontieră, precum și dificultăți în asigurarea eficienței și legalității procedurii de citare în aceste condiții. În același timp, proiectul nu conține prevederi clare privind delimitarea caracterului măsurilor impuse prin consemn, ceea ce poate genera confuzii în ceea ce privește autoritatea competentă și modul de executare a acestuia. Suplimentar, se relevă că legislația procesual penală instituie deja mecanisme juridice adecvate pentru asigurarea prezentării persoanei în fața organelor competente, inclusiv prin aplicarea aducerii silite, în condițiile art. 199 din Codul de procedură penală. În subsidiar, se propune completarea art. 241¹ alin. (1) cu prevederi care să permită dispunerea dării în consemn și de către ofițerul de urmărire penală, în limitele competențelor stabilite de Codul de procedură penală și Legea nr. 333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală.	comunicarea actelor de procedură (pct. 3.1. din Nota de fundamentare).
	Procuratura Generală	30.	<i>Secund</i>, analiza dispozițiilor art. 241¹ (în redactarea propusă) relevă că, în realitate, procedura reglementată descrie exclusiv mecanismul de înmânare a citației, și nu o veritabilă operațiune de „consemn” în sens informațional. Astfel, norma stabilește că agentul identifică persoana, îi înmânează citația sub semnătură, consemnează refuzul sau imposibilitatea semnării și informează procurorul sau instanța despre executare. Prin urmare, elementul central enunțat în definiție — înregistrarea în sisteme informaționale — nu este dezvoltat în conținutul normei speciale. Această situație generează o incoerență internă: pe de o parte, consemnul este definit ca o măsură de evidență în resurse informaționale de stat, iar, pe de altă parte, reglementarea sa concretă se limitează la o procedură clasică de comunicare a citației. Nu este clar dacă înregistrarea constituie o etapă distinctă, separată de înmânarea citației, sau dacă aceasta	Se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului la pct. 8 din sinteză

		rămâne doar la nivel declarativ, fără efecte juridice autonome. Totodată, reglementarea nu clarifică aspecte esențiale ale componentei informaționale: nu se precizează sistemul în care se realizează înregistrarea, autoritatea care operează aceste date, categoriile de informații incluse, durata stocării sau efectele juridice ale introducerii în consemn. În lipsa acestor elemente, noțiunea de „înregistrare” rămâne una abstractă, lipsită de un conținut normativ determinat. Observăm că spre deosebire de consemnul de informare, în cazul consemnului la frontieră se face trimitere expresă la Legea nr. 28/2024 privind frontiera de stat a Republicii Moldova, ceea ce asigură existența unui cadru normativ clar și complet. În acest caz sunt stabilite procedura de aplicare, sistemele informaționale în care sunt înregistrate datele (Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră privind persoane, mijloace de transport și documente), autoritățile competente, precum și mecanismele tehnice de implementare. Prin urmare, consemnul la frontieră beneficiază de o reglementare previzibilă și suficient de determinată. În aceste condiții, propunem renunțarea reglementării la lit.a) și b) a tipurilor de consemne și respectiv analiza oportunității reformulării alin. (8¹) al art. 6 din Codul de procedură penală, astfel, încât, tipurile de consemne și regulile privind instituirea acestora se fie stabilite prin acte normative subordonate legii. O asemenea abordare ar permite reglementarea mai clară și mai flexibilă a tipurilor de consemne și a regulilor de instituire a acestora, inclusiv adaptarea lor ulterioară, în funcție de evoluția cadrului tehnico-juridic, prin acte normative subordonate legii.	
15. La articolul 287 ¹ , alineatul (2), propoziția a doua se completează cu cuvintele: „, cu darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	31. La pct. 15 după textul cu „...darea în consemn” se propune completarea cu cuvintele: „în cazurile specificate la alin. (1) pct. 1, 3-5”. Această intervenție este necesară pentru asigurarea previzibilității normei	Se acceptă <i>Se completează cu „, cu darea în consemn, cu excepția cazului prevăzut la alin. (1) pct. 2)”</i>

			procesual-penale, prin stabilirea expresă a cazurilor în care poate fi aplicat consemnul. În lipsa unei reglementări clare, există riscul aplicării neuniforme a măsurii, or consemnul nu poate fi dispus în privința unei persoane neidentificate, situație prevăzută expres la art. 287 ¹ alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală.	
	Procuratura Generală	32.	De asemenea, se constată inoportunitatea completării art. 287¹ alin. (2) cu sintagma „cu darea în consemn”, întrucât această soluție legislativă este deja reglementată de art. 288 alin. (2) din Codul de procedură penală, care prevede dispunerea consemnului odată cu anunțarea persoanei în căutare. În acest sens, modificarea propusă generează o dublare normativă inutilă. În același context, în situația în care urmărirea penală este suspendată până la identificarea persoanei pasibile de a fi pusă sub învinuire, apare imposibilă, din punct de vedere practic și juridic, dispunerea dării în consemn a unei persoane neidentificate, ceea ce relevă o lacună de reglementare.	Se acceptă parțial Suplimentar opiniei autorului proiectului de la pct. 31 din sinteză menționăm că, scopul introducerii obligației de dare în consemn în redacția art. 287 ¹ rezidă în monitorizarea continuă pe întreaga durată a suspendării urmăririi penale. Necesitatea este intercorelată cu durata aplicării măsurii de suspendare, asigurând un mecanism de alertă în caz de sustragere de la procesul penal.
16. La articolul 288 alineatul (2) cuvintele „la frontieră” se exclud.	Ministerul Afacerilor Interne	33.	La pct. 16, se propune completarea art. 288 alin. (2) propoziția a doua, după sintagma „care urmează să fie căutat” cu cuvintele „și organul de poliție responsabil de executarea ordonanței”. Se propune completarea art. 288 cu alineatul (5), cu următorul cuprins: „(5) În cazul identificării persoanei anunțate în căutare, aceasta urmează a fi stopată cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea persoanei se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea întreprinderii măsurilor ce se impun.”. Necesitatea completării prevederii normative rezidă din asigurarea continuității procedurale și a unui mecanism clar de reacție la identificarea persoanei căutate. Aceasta contribuie la instituirea unui comportament previzibil atât pentru persoana vizată, cât și pentru autoritățile competente, precum și la	Nu se acceptă Modul de implementare a măsurilor în vederea executării consemnului se va descrie în actele normative secundare.

			responsabilizarea subiectelor implicate în executarea consemnului.	
17. Articolul 308: la alineatul (7) cuvintele „cu darea, după caz, în consemn la frontieră” se substituie cu cuvintele „cu darea în consemn”; la alineatul (10) textul „la contul de depozit al procuraturii” se substituie cu textul „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale”.	Ministerul Afacerilor Interne	34.	La pct. 17, considerăm că modificarea propusă elimină caracterul discreționar al aplicării consemnului. Astfel, aplicarea consemnului are un caracter implicit. În acest context, în vederea eliminării unor neclarități privind executarea actului judecătoresc emis în condițiile art. 308 din Codul de procedură penală, se propune completarea acestuia cu alineatul (9¹), cu următorul cuprins: „(9¹) În cazul identificării învinutului sau inculpatului în privința căruia a fost aplicată ori prelungită măsura arestării preventive sau a arestării la domiciliu, acesta urmează a fi stopat, cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea întreprinderii măsurilor ce se impun.”. Necesitatea completării art. 308, este similară celei expuse la propunerile pentru pct. 16 din prezentul aviz.	Nu se acceptă A se vedea pct. 33 din sinteză
	Centrul Național Anticorupție	35.	La art. II din proiect privind modificarea Codului de procedură penală În art. II pct. 2, 9, 10, 12, 17 și 18 din proiect, care vizează modificarea art. 74 alin. (1) punct 5), art. 179 alin. (3), art. 180 alin. (2), art. 1921 alin. (1), art. 308 și art. 310 alin. (4) din Codul de procedură penală, după textul „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale”, propunem completarea cu textul „, în baza dispoziției de încasare, eliberată de aceasta”. Necesitatea acestei intervenției este determinată de faptul că efectuarea plăților, fără un document standardizat emis de entitatea responsabilă, poate genera erori în indicarea datelor bancare, inclusiv a conturilor trezoreriale, precum și dificultăți în identificarea corectă a plătitorului și a destinației sumelor transferate. Or, în condițiile în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale este	Se acceptă

			autoritatea care administrează aceste conturi, aceasta este în măsură să confirme autenticitatea și corectitudinea datelor necesare efectuării plăților, asigurând, totodată, o evidență exactă și completă a sumelor încasate. Totodată, se relevă că dispozițiile de încasare vor fi generate în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, care constituie sistemul național de evidență a bunurilor infracționale sechestrate, a măsurilor de indisponibilizare, precum și a actelor și hotărârilor ulterioare referitoare la aceste bunuri. Acest mecanism va permite automatizarea proceselor, reducerea intervențiilor manuale și minimizarea riscurilor de eroare. În același timp, având în vedere că instanțele de judecată și organele procuraturii dispun de acces la sistemul informațional menționat, va fi posibilă generarea operativă a dispozițiilor de încasare chiar la momentul dispunerii măsurii procesuale corespunzătoare. Astfel, în situațiile în care se dispune încasarea imediată a unor sume de bani, procurorul sau instanța de judecată va putea genera pe loc dispoziția necesară, iar în alte cazuri persoana vizată se va putea adresa Agenției pentru eliberarea acesteia. Prin urmare, completarea propusă va contribui la asigurarea unui mecanism eficient, sigur și transparent de gestionare a mijloacelor financiare aferente procedurilor penale.	
18. La articolul 310 alineatul (4) sintagma „pe contul instanței judecătorești” se înlocuiește cu sintagma „pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale”.	Centrul Național Anticorupție	36.	La art. II din proiect privind modificarea Codului de procedură penală În art. II pct. 2, 9, 10, 12, 17 și 18 din proiect, care vizează modificarea art. 74 alin. (1) punct 5), art. 179 alin. (3), art. 180 alin. (2), art. 1921 alin. (1), art. 308 și art. 310 alin. (4) din Codul de procedură penală, după textul „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale”, propunem completarea cu textul „, în baza dispoziției de încasare, eliberată de aceasta”. Necesitatea acestei intervenției este determinată de faptul că efectuarea plăților, fără un	Se acceptă

			document standardizat emis de entitatea responsabilă, poate genera erori în indicarea datelor bancare, inclusiv a conturilor trezoreriale, precum și dificultăți în identificarea corectă a plătitorului și a destinației sumelor transferate. Or, în condițiile în care Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale este autoritatea care administrează aceste conturi, aceasta este în măsură să confirme autenticitatea și corectitudinea datelor necesare efectuării plăților, asigurând, totodată, o evidență exactă și completă a sumelor încasate. Totodată, se relevă că dispozițiile de încasare vor fi generate în format electronic prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul bunurilor infraționale indisponibilizate”, gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care constituie sistemul național de evidență a bunurilor infraționale sechestrate, a măsurilor de indisponibilizare, precum și a actelor și hotărârilor ulterioare referitoare la aceste bunuri. Acest mecanism va permite automatizarea proceselor, reducerea intervențiilor manuale și minimizarea riscurilor de eroare. În același timp, având în vedere că instanțele de judecată și organele procuraturii dispun de acces la sistemul informațional menționat, va fi posibilă generarea operativă a dispozițiilor de încasare chiar la momentul dispunerii măsurii procesuale corespunzătoare. Astfel, în situațiile în care se dispune încasarea imediată a unor sume de bani, procurorul sau instanța de judecată va putea genera pe loc dispoziția necesară, iar în alte cazuri persoana vizată se va putea adresa Agenției pentru eliberarea acesteia. Prin urmare, completarea propusă va contribui la asigurarea unui mecanism eficient, sigur și transparent de gestionare a mijloacelor financiare aferente procedurilor penale.	
19. La articolul 321 alineatul (5) cuvintele „la frontieră” se exclud.	Ministerul Afacerilor Interne	37.	La pct. 19, se propune excluderea din prevederile art. 321 alin. (5) a cuvintelor „cu darea în consemn la frontieră” din următoarele considerente. Potrivit	Nu se acceptă Deși măsurile preventive implică darea în consemn, menținerea sintagmei „cu darea în consemn” în

			conținutului normei legale, instanța „este în drept”, să dispună cu privire la următoarele 3 aspecte: 1) aducerea silită a inculpatului - măsură de constrângere stabilită la art. 199 din Codul de procedură penală și care implică aplicarea consemnului; 2) și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, menționăm că majoritatea măsurilor preventive implică darea în consemn; 3) iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare, în conformitate cu art. 288 anunțarea în căutare a învinutului se dispune inclusiv cu darea în consemn. Prin urmare, în dependență de dispozițiile instanței, urmează a fi asigurată executarea actului judecătoresc, fără a mai fi posibile erori de formulare în acte judecătorești sau interpretări.	redacția art. 321 este imperativă pentru a oferi instanței un temei juridic direct, clar și imediat de monitorizare a inculpatului.
20. Articolul 385 alineatul (1) se completează cu punctul 17) cu următorul conținut: „17) în cazul absenței nejustificate a inculpatului la pronunțarea sentinței de condamnare, să decidă asupra anunțării în căutare a acestuia cu darea în consemn.”.	Ministerul Afacerilor Interne	38.	La pct. 20, se consideră nejustificată completarea articolului 385 alin.(1) cu pct.17). În context, nu este clară intenția autorului de a prescrie instanței necesitatea de a decide asupra anunțării în căutare a inculpatului anume la pronunțarea sentinței, odată ce efectele neprezentării inculpatului la judecarea cauzei sunt reglementate la art. 321 din Codul de procedură penală. Respectiv, procedura legală pentru cazuri de absență a inculpatului la executarea sentinței, este stabilită în art. 196 alin. (5) din Codul de executare. Propunerea de modificare se consideră a fi una inutilă.	Precizare: Anunțarea în căutare cu darea în consemn în redacția propusă pentru art. 385 reprezintă o soluție pentru cazurile de absență nejustificată a inculpatului la pronunțarea sentinței de condamnare. Scopul este de a elimina „fereastra de oportunitate” dintre momentul pronunțării sentinței și punerea în executare a acesteia, în cazul absenței nejustificate a inculpatului la adoptarea sentinței de condamnare la pedeapsa închisorii cu executare (a se vedea pct. 3.1. din Nota de fundamentare – III).
21. Articolul 389 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul conținut: „(5¹) În cazul absenței nejustificate a inculpatului la adoptarea sentinței de condamnare la pedeapsa închisorii cu executare, instanța de judecată dispune,	Ministerul Afacerilor Interne	39.	La pct. 21, susținem propunerea cu referire la completarea art. 389, cu unele propuneri suplimentare. Astfel, în vederea asigurării legalității, continuității procedurilor ce urmează a fi întreprinse, se propune	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 7 din sinteză.

din oficiu, prin încheiere, anunțarea în căutare a acestuia, cu darea în consemn.”.			completarea art. 389 cu alineatele (5 ²) și (5 ³) cu următorul cuprins: „(5 ²) Copia de pe sentința de condamnare la pedeapsa închisorii cu executare, prin care s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului, se remite imediat Poliției de Frontieră pentru aplicarea consemnului de reținere. (5 ³) În cazul identificării inculpatului în privința căruia a fost adoptată sentința de condamnare la pedeapsa închisorii cu executare, acesta urmează a fi stopat și izolat, cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea preluării și întreprinderii măsurilor ce se impun.” Completarea propusă va asigura o executare eficientă a sentinței de condamnare.	
22. Articolul 471 se completează cu alineatul (7 ¹) cu următorul conținut: „(7 ¹) La soluționarea chestiunii privind căutarea persoanei condamnate (art. 469 alin. (1) pct. 10)), instanța de judecată este obligată să examineze necesitatea dării în consemn la frontieră a persoanei respective. În acest caz, încheierea instanței prin care se dispune căutarea persoanei condamnate și darea în consemn va cuprinde în mod obligatoriu elementele prevăzute la art. 177 alin. (2 ¹).”	Ministerul Afacerilor Interne	40.	La pct. 22, se consideră nejustificată completarea art. 471 cu alin. (7 ¹), în redacția propusă. În acest sens, suplinirea normei este inoportună, în condițiile în care procedura de căutare a persoanei condamnate care se sustrage de la executarea pedepsei este deja reglementată la art. 196 din Codul de executare.	Precizare: proponerea de completare a art. 471 este suplimentară ipotezelor de la art. 385 și art. 389. A se vedea suplimentar pct. 38 din sinteză.
		41.	Totodată, la pct. 22, norma de trimitere este indicată eronat, motiv pentru care se propune substituirea referinței la art. 177 alin. (2 ¹) cu art. 177 alin. (2 ²).	Se acceptă
	Procuratura Generală	42.	7. Cu privire la pct. 22 din proiect, prin care se propune completarea art. 471 cu alin. (7 ¹), menționăm că trimiterea în textul alineatului (7 ¹) la art. 177 alin. (2 ¹) este improprie. Or, acest alineat reglementează exclusiv condițiile dispunerii măsurii și durata acesteia, fără a stabili elementele pe care trebuie să le cuprindă consemnul. În același timp, din conținutul normei rezultă că încheierea instanței prin care se dispune căutarea persoanei condamnate și darea în consemn trebuie să includă elementele necesare punerii în executare a	Se acceptă

			măsurii, care sunt expres prevăzute la art. 177 alin. (2²). În consecință, se impune substituirea trimiterii la alin. (2¹) cu alin. (2²), pentru a asigura corectitudinea și claritatea normei.	
		43.	Subsecvent, în vederea asigurării coerenței și uniformității terminologice, se consideră necesară excluderea sintagmei „la frontieră” din art. 471 alin. (7¹), în concordanță cu modificările propuse la art. 288 alin. (2) și art. 321 alin. (5) din Codul de procedură penală.	Se acceptă
Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 433/2004				
1. La articolul 196 alineatul (5) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „și darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	44.	La pct. 1, se propune completarea art. 196 cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) În cazul identificării, conform consemnului, a persoanei condamnate, aceasta urmează a fi stopată cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea condamnatului se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea asigurării preluării acestuia și întreprinderii măsurilor ce se impun.”. Admiterea propunerii va determina formarea unui comportament previzibil atât din partea persoanei căutate, a reprezentanților organului investit cu atribuții de căutare, cât și responsabilizarea subiectului care a identificat persoana căutată, legalizând acțiunile acestora.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 7 din sinteză
2. La articolul 204 alineatul (8) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „și darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	45.	La pct. 2, se propune completarea art. 204 cu alineatul (9), cu următorul cuprins: „(9) În cazul identificării, conform consemnului, a condamnatului evadat din penitenciar, acesta urmează a fi stopat și izolat cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea asigurării preluării și întreprinderii măsurilor ce se impun.”.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 44 din sinteză.

3. La articolul 263 alineatul (2) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	46.	La pct. 3, se propune completarea art. 263 cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) În cazul identificării, conform consemnului, a condamnatului cu privire la care a fost amânată sau suspendată executarea pedepsei, acesta urmează a fi stopat și izolat, cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea asigurării preluării și întreprinderii măsurilor ce se impun.”.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 44 din sinteză.
4. La articolul 269 alineatul (2) după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	47.	La pct. 4, se propune completarea art. 269 cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) În cazul identificării, conform consemnului, a condamnatului liberat condiționat înainte de termen, acesta urmează a fi stopat și izolat, cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea asigurării preluării și întreprinderii măsurilor ce se impun.”.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 44 din sinteză.
5. La articolul 271 alineatul (4) prima propoziție se completează cu cuvintele „, cu darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	48.	La pct. 5, se propune completarea art. 271 cu alineatul (4 ¹), cu următorul cuprins: „(4 ¹) În cazul identificării, conform consemnului, a condamnatului liberat de la executarea pedepsei pe motiv de boală, acesta urmează a fi stopat și izolat, cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea asigurării preluării și întreprinderii măsurilor ce se impun.”.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 44 din sinteză.
6. La articolul 290 alineatul (2), prima propoziție se completează cu cuvintele „, cu darea în consemn”, iar propoziția a doua după cuvintele „căutarea condamnatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn”.	Ministerul Afacerilor Interne	49.	La pct. 6, se propune completarea art. 290 cu alineatul (3), cu următorul conținut: „(3) În cazul identificării, conform consemnului, a condamnatului supus măsurilor de constrângere cu caracter medical, acesta urmează a fi stopat și izolat, cu asigurarea pazei și protecției. Despre localizarea acestuia se informează imediat organul de poliție teritorial de la locul identificării, în vederea asigurării preluării și întreprinderii măsurilor ce se impun.”.	Se acceptă parțial A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 44 din sinteză.

	Ministerul Afacerilor Interne	50.	Totodată, în contextul optimizării mecanismelor procesuale de constrângere și al executării măsurilor preventive, se propune completarea proiectului cu modificări la art. 296 din Codul de executare. Necesitatea intervenției rezultă din lipsa unei reglementări clare privind noțiunea, forma și modalitatea de acordare a „încuviințării” prevăzute la alin. (3), precum și din necorelarea acestora cu prevederile Codului de procedură penală. În prezent, cadrul normativ nu stabilește în mod expres forma juridică prin care se admite sau se respinge cererea prevenitului de a părăsi localitatea sau țara, ceea ce poate genera practici neuniforme și incertitudini în aplicare. În acest sens, se consideră necesară reglementarea expresă a faptului că autoritatea competentă se pronunță asupra cererii prin ordonanță sau, după caz, prin hotărâre judecătorească, în concordanță cu mecanismele prevăzute pentru dispunerea și revocarea măsurilor preventive. Totodată, se constată că prevederile art. 296 alin. (4) din Codul de executare reglementează acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cazul tentativei de trecere a frontierei de stat fără încuviințarea autorității care a dispus măsura preventivă. În acest context, utilizarea sintagmei „reține prevenitul” poate genera neclarități la nivel de aplicare, în lipsa unei delimitări clare a temeiurilor și procedurii juridice corespunzătoare, fiind susceptibilă de interpretări neuniforme. Se consideră necesară revizuirea acestei formulări, inclusiv prin corelarea cu prevederile Codului de procedură penală și ale Codului de executare, în vederea asigurării clarității și previzibilității normei. Totodată, intervențiile propuse asupra art. 196 din Codul de executare și art. 178 din Codul de procedură penală contribuie la consolidarea mecanismelor de control asupra executării măsurilor preventive de	Se acceptă parial La articolul 296 aliniatul (3) textul „autoritatea menționată imediat încunoștințează despre aceasta organul” se substituie cu textul „hotărârea a procurorului sau a instanței imediat se încunoștințează organului”. Nu se acceptă modificarea alin. (4) deoarece procedura ridicării pașaportului este prevăzută la alin. (2) al art. 296 Cod de executare, după aplicarea măsurii preventive de obligare de a nu părăsi localitatea/țara. Art. 296 alin. (4) Cod de executare se aplică în coroborare cu Secțiunea 2 „Consemne restrictive” din Regulile privind instituirea consemnului la frontieră, aprobate prin HG nr. 862/2024 (Anexa nr. 5), care se vor aplica în dependență de statutul procesual al persoanei (bănuît, învinuit, inculpat), precum și circumstanțele în care se operează reținerea (art. 165 alin. (2) Cod de procedură penală). Referitor la alin. (5) art. 196 Cod de executare, potrivit art. 178 Cod de procedură penală, aplicarea măsurii preventive „Obligația de a nu părăsi localitatea” implică obligația nemijlocită de a nu părăsi țara/localitatea fără încuviințarea organului care a dispus această măsură, precum și îndeplinirea altor obligații prevăzute de alin. (1) art. 178 Cod de procedură penală. Așadar, măsura preventivă implică și
--	-------------------------------	-----	--	--

			obligare de a nu părăsi localitatea și de obligare de a nu părăsi țara. Astfel, se propune modificarea și completarea art. 296 din Codul de executare după cum urmează: - alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) Dacă, în legătură cu circumstanțe personale excepționale, prevenitul are nevoie să părăsească localitatea sau țara, acesta este obligat să depună la autoritatea care a dispus aplicarea măsurii preventive o cerere privind obținerea consimțământului de a părăsi localitatea sau țara. În cazul admiterii cererii, autoritatea competentă se pronunță prin ordonanță sau, după caz, prin hotărâre judecătorească, cu remiterea copiei acesteia către Poliția de Frontieră și organul de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul prevenitul, iar după revenirea la domiciliu, prevenitul este obligat să informeze imediat autoritatea care a admis cererea.” - la alineatul (4) cuvintele „reține prevenitul și informează imediat organul afacerilor interne” se înlocuiesc cu cuvintele „asigură ridicarea provizorie a actului de călătorie cu transmiterea acestuia, în termen de 24 ore, către organul ce a dispus aplicarea măsura preventive, pentru procedarea conform art. 195 din Codul de procedură penală.” - la alineatul (5) cuvântul „aplicată” se înlocuiește cu cuvintele „obligarea de a nu părăsi localitatea”.	alte obligații respectarea cărora se impune. Respectiv redacția propusă îngustează încălcarea doar la nerespectarea obligației de nepărarise a localității/țării.
7. Articolul 301: alineatul (1) după textul „vizite la domiciliul prevenitului” se completează cu textul „sau efectuează verificări prin mijloacele electronice de control”; se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins: „(2¹) În cazul recepționării unei alerte de la sistemul de monitorizare electronică sau prevenitul nu răspunde la apelurile telefonice de control, reprezentantul	Ministerul Afacerilor Interne	51.	Suplimentar, se menționează că completările propuse la art. 301 trasează sarcini improprie activității Poliției și sunt contradictorii cu normele prevăzute la art. 271¹ alin. (5), (10) și (11) din Codul de executare nr. 443/2004, potrivit cărora asigurarea monitorizării electronice a tuturor categoriilor de persoane monitorizate se efectuează de către organele de probațiune. Pe această cale pentru a evita suprapuneri de competențe și eventuale dificultăți de aplicare practică, se propune revizuirea proiectului în vederea	Se acceptă parțial Conform pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1322/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor, monitorizarea electronică este efectuată de către subdiviziunea specializată a Inspectoratului Național de Probațiune în colaborare cu instituțiile penitenciare, organele de poliție și cu alte autorități publice în

organului afacerilor interne verifică neîntârziat prezența acestuia la domiciliu. (2 ²) Dacă se constată deteriorări a mijloacelor electronice de control sau defecțiunea rețelei telefonice sau a aparatului de telefon, reprezentantul organului afacerilor interne ia măsuri de supraveghere a prevenitului pînă la înlocuirea echipamentului sau înlăturarea defecțiunii. În aceste cazuri, precum și în cazul în care se stabilește că prevenitul a încercat să deterioreze intenționat mijloacele electronice de control, reprezentantul organului afacerilor interne întocmește un proces-verbal, care se semnează de către prevenit.”			asigurării coerenței normative și a respectării cadrului legal existent privind atribuțiile autorităților implicate.	conformitate cu legislația. Deși administrarea tehnică a sistemului revine organului de probațiune, în temeiul pct. 17 ¹ și 17 ² din regulament coroborat cu art. 301 alin. (1) și (2) Cod de executare nr. 443/2004, organele afacerilor interne asigură intervenția operativă și verificarea fizică a prezenței persoanei la domiciliu în caz de alertă. A se vedea suplimentar pct. 52 din sinteză.
	Inspectoratul Național de Probațiune	52.	Cu privire la completarea art. 301 alin. (2 ²) din Codul de executare În vederea asigurării unei reglementări clare și funcționale a intervenției în cazul defecțiunilor tehnice sau deteriorării mijloacelor electronice de control, se propune completarea art. 301 alin. (2 ²), după textul: „... până la înlocuirea echipamentului sau înlăturarea defecțiunii.” cu următorul text: „de către subdiviziunea specializată a Inspectoratului Național de Probațiune.” Această completare este necesară pentru reflectarea explicită a rolului funcțional al subdiviziunilor specializate din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune în administrarea sistemului de monitorizare electronică, precum și pentru delimitarea clară a responsabilităților instituționale.	Se acceptă „... de către organul de probațiune”
Obiecții și propuneri recepționate la etapa de efectuare a expertizei anticorupție				
Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002				
Articolul 317: În denumirea articolului cuvintele „din locurile de deținere” se exclud. alinatul (1), după cuvântul „preventiv,” se completează cu sintagma „sau părăsirea fără încuviințare a	Ministerul Afacerilor Interne	53.	2. La art. I din proiect, referitor la modificarea art. 317 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, se propune completarea textului propus la alineatul 1) cu sintagma: „precum și sustragerea de la executarea măsurii preventive a arestului la domiciliu prin neprezentarea la domiciliul stabilit prin	Nu se acceptă Art. 317 Cod Penal incriminează fapta de „Evadare”, infracțiune care, prin natura sa, presupune o acțiune de ieșire/scăpare dintr-o stare de privare de libertate sau de părăsire a

domiciliului de către persoana aflată în arest la domiciliu”; aliniatul (3) va avea următoarea redacție: „(3) Nu constituie infracțiune, în sensul prezentului articol, evadarea persoanei în privința căreia, la momentul săvârșirii faptei, nu exista sau a încetat temeiul legal al privării de libertate.”.		încheierea instanței de judecată”. Propunerea este determinată de necesitatea eliminării unei lacune legislative privind situațiile în care persoana, cunoscând despre aplicarea măsurii preventive, se sustrage încă de la începutul executării acesteia prin neprezentarea la domiciliul stabilit de instanță. În redactarea actuală, proiectul sancționează exclusiv părăsirea neautorizată a domiciliului după instituirea măsurii preventive, fără a acoperi ipoteza evitării intenționate a executării acesteia de la momentul aplicării. Or, asemenea conduite produc efecte juridice similare și reprezintă o formă de eschivare de la executarea măsurii preventive. Totodată, lipsa unei reglementări exprese pentru asemenea situații poate genera imposibilitatea atragerii la răspundere penală pentru aceste conduite și creează premise pentru eludarea executării hotărârilor judecătorești privind aplicarea arestului la domiciliu. Prin urmare, completarea propusă urmărește consolidarea caracterului efectiv al măsurii preventive și eliminarea tratamentului juridic diferențiat între persoanele care părăsesc domiciliul după instituirea măsurii și cele care evită executarea acesteia de la bun început.	perimetrului de izolare în care persoana se află deja legal plasată. Ipoteza în care o persoană, deși are cunoștință despre încheierea instanței, nu se prezintă de la bun început la domiciliul stabilit constituie o formă de eschivare de la urmărirea penală sau judecată, și nu o evadare propriu-zisă, deoarece starea de detenție la domiciliu nu a început a fi executată de fapt. Astfel, pentru situația în care bănuitul/învinuitul manifestă un comportament de rea-credință la etapa punerii în executare a măsurii, cadrul procesual penal oferă un remediu imediat prin instituția înlocuirii măsurii preventive (art. 195 CPP) cu o măsură mai restrictivă (arestul preventiv) și darea în căutare. Incriminarea neprezentării inițiale la domiciliul stabilit sub forma infracțiunii de evadare ar extinde nejustificat latura obiectivă a art. 317 din Codul penal și ar denatura rațiunea acestei norme, care sancționează sustragerea dintr-o stare de privare de libertate aflată deja în executare. O asemenea completare ar crea un paralelism cu remediile procesuale existente și ar putea genera aplicare neunitară, prin calificarea penală a unor situații care trebuie examinate, în primul rând, în cadrul procedurii de punere în executare, verificare, revocare sau înlocuire a măsurii preventive.
Art. II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003			

16. La articolul 288 alineatul (2) cuvintele „la frontieră” se exclud.	Ministerul Afacerilor Interne	54.	1. Referitor la instituția consemnului de informare, se menține observația privind lipsa unor consecințe juridice clare în situația în care persoana continuă să se eschiveze de la prezentarea în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată după aplicarea și comunicarea consemnului de informare. În lipsa unor mecanisme procedurale care să permită reacția autorităților în cazul neconformării, măsura riscă să devină una formală, fără eficiență practică. Or, neexecutarea repetată și nejustificată a obligației de prezentare afectează desfășurarea procesului penal și poate genera tergiversarea examinării cauzei. În acest sens, se reiterează propunerea privind examinarea oportunității completării art. 288 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 cu prevederi care să permită dispunerea anunțării în căutare a persoanei în cazul neprezentării nejustificate după aplicarea și comunicarea consemnului de informare. În mod similar situațiilor reglementate de art. 199 din Codul de procedură penală, care prevăd consecințe procesuale pentru eschivarea de la recepționarea citației, se consideră necesară instituirea unor efecte juridice corespunzătoare și pentru neexecutarea consemnului de informare. În acest context, se consideră judicioasă reglementarea posibilității dispunerii anunțării în căutare a persoanei care, după aplicarea și comunicarea consemnului de informare, continuă să se eschiveze nejustificat de la prezentarea la organul de urmărire penală sau instanța de judecată.	Nu se acceptă A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 13 din sinteză. Adițional, se menționează că consecințele juridice în caz de neprezentare a persoanei după ce i-a fost comunicată citația prin intermediul consemnului de informare sunt deja acoperite de normele generale ale procesului penal. Consemnul de informare reprezintă doar o modalitate subsidiară și alternativă de realizare a procedurii de citare. Odată ce citația a fost legal înmănată sub semnătură (sau s-a constatat refuzul primirii prin proces-verbal conform art. 241¹ alin. (4) din proiect), obligația de prezentare devine activă, iar comportamentul ulterior al persoanei este generator de efecte juridice directe. Prin urmare, nu este necesară completarea art. 288 din Codul de procedură penală cu un temei distinct de anunțare în căutare ca efect al neprezentării după comunicarea citației prin consemnul de informare, deoarece ar transforma consemnul de informare dintr-un instrument de citare într-o etapă premergătoare obligatorie pentru căutare, ceea ce ar genera paralelisme normative și riscul aplicării disproporționate a măsurii. Căutarea trebuie dispusă numai în condițiile generale stabilite de Codul de procedură penală, după evaluarea conduitei persoanei, a motivelor neprezentării și a necesității măsurii.
---	---	-------------------	---	---

Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 433/2004

1. Se completează cu articolul 174¹ cu următorul cuprins: „Articolul 174¹. Instituțiile și organele care asigură executarea căutării persoanei și darea în consemn (1) Executarea încheierii instanței de judecată privind căutarea persoanei se asigură de organul de poliție în a cărei rază teritorială se află ultimul domiciliu al persoanei sau este dislocat comandamentul militar. (2) Organul de poliție informează instanța de judecată și înșinuările sau organele responsabile de executarea pedepsei despre inițierea căutării persoanei, identificarea persoanei ori imposibilitatea executării măsurilor de căutare, în termenul stabilit de instanță sau, în lipsa termenului, fără întârziere. (3) Executarea ordonanței sau încheierii privind darea în consemn se transmite autorității sau instituției publice competente, deținătorului sau administratorului resursei informaționale de stat indicate în ordonanță sau în încheiere ori autorității sau instituției abilitate să opereze date în resursa informațională de stat respectivă, pentru instituirea consemnului în termenul și în limitele stabilite de procuror sau instanța de judecată. (4) Autoritatea sau instituția abilitată care a operat consemnul informează, în termen de 24 de ore, procurorul sau instanța de judecată și autoritatea responsabilă de executarea pedepsei sau a	Ministerul Afacerilor Interne	55.	3. Referitor la art. III pct. 1 din proiect privind completarea Codului de executare cu art. 174¹, se consideră necesară reexaminarea redacției propuse în vederea corelării cu cadrul normativ special privind activitatea specială de investigații și competențele autorităților abilitate. Astfel, se propune expunerea art. 174¹ în următoarea redacție: „Articolul 174¹. Instituțiile și organele care asigură executarea căutării persoanei și a dării în consemn (1) Executarea încheierii instanței de judecată privind căutarea persoanei se asigură de către subiecții care efectuează activitatea specială de investigații, în condițiile Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, potrivit competenței stabilite de lege. (2) Subiectul care efectuează activitatea specială de investigații informează instanța de judecată și instituțiile ori organele responsabile de executarea pedepsei despre inițierea căutării persoanei, identificarea persoanei sau imposibilitatea executării măsurilor de căutare, în termenul stabilit de instanță sau, în lipsa unui asemenea termen, fără întârziere. (3) Executarea ordonanței sau a încheierii privind darea în consemn se transmite autorității ori instituției publice competente, deținătorului sau administratorului resursei informaționale de stat indicate în ordonanță ori în încheiere sau autorității ori instituției abilitate să opereze date în resursa informațională de stat respectivă, în vederea instituirii consemnului, în termenul și în limitele stabilite de procuror sau de instanța de judecată. (4) Autoritatea sau instituția abilitată care a instituit consemnul informează, în termen de 24 de ore, procurorul sau instanța de judecată și autoritatea responsabilă de executarea pedepsei ori a măsurii preventive despre instituirea, actualizarea, executarea,	Nu se acceptă Art. 174¹ din proiectul de lege nu are ca obiect reglementarea activității speciale de investigații și nici determinarea metodelor prin care se realizează căutarea persoanei, ci stabilește instituția care asigură executarea încheierii instanței de judecată privind căutarea persoanei, precum și a mecanismului adițional de comunicare și operare a dării în consemn. Astfel, art. 174¹ este plasat în Codul de executare și vizează executarea hotărârilor judecătorești în materie penală, respectiv raportul dintre instanță, organul de executare, autoritatea responsabilă de executarea pedepsei și autoritățile care operează consemnul în resursele informaționale de stat. Faptul că, potrivit art. 2 lit. c) din Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, unul dintre scopurile activității speciale de investigații este căutarea persoanelor nu justifică substituirea, în Codul de executare, a organului responsabil de executarea încheierii cu „subiecții care efectuează activitatea specială de investigații”. În procesul executării încheierii de dare în căutare, organele de poliție pot recurge, subsidiar și după caz, la pârghiile prevăzute de Legea nr. 59/2012, în măsura în care sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea acestora. Totuși, această lege
--	---	-------------------	--	--

măsurii preventive despre instituirea, actualizarea, executarea, anularea, încetarea consemnului sau imposibilitatea executării acestuia. (5) Termenul de instituire a consemnului în resursa informațională de stat este indicat în ordonanță sau în încheiere. La expirarea termenului, consemnul încetează de drept, dacă nu a fost prelungit. (6) În cazul identificării persoanei date în consemn, autoritatea sau instituția abilitată care a identificat persoana întreprinde măsurile indicate în actul de dispunere a consemnului, cu informarea ordonatorului consemnului și, după caz, autorității responsabile de executare a pedepsei.”		anularea, încetarea consemnului sau imposibilitatea executării acestuia. (5) Termenul de instituire a consemnului în resursa informațională de stat se indică în ordonanță sau în încheiere. La expirarea termenului, consemnul încetează de drept, dacă termenul nu a fost prelungit. (6) În cazul identificării persoanei date în consemn, subiectul care efectuează activitatea specială de investigații, autoritatea sau instituția abilitată care a identificat persoana întreprinde măsurile indicate în actul prin care s-a dispus consemnul, cu informarea ordonatorului consemnului și, după caz, a autorității responsabile de executarea pedepsei. Necesitatea acestei intervenții redacționale este determinată de asigurarea concordanței articolului propus spre completare cu cadrul normativ special care reglementează activitatea de căutare a persoanelor și competențele autorităților abilitate, precum și de respectarea exigențelor de tehnică legislativă și coerență normativă. În redactarea actuală, atribuirea exclusivă a executării căutării persoanei „organului de poliție” restrânge nejustificat sfera subiecților competenți și nu corespunde terminologiei consacrate de Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, care utilizează noțiunea de „subiecți care efectuează activitatea specială de investigații”, în funcție de competența materială stabilită de lege. Prin urmare, utilizarea acestei sintagme: - corespunde terminologiei utilizate în norma specială; - reflectă corect arhitectura instituțională și competențele autorităților abilitate să desfășoare activitatea specială de investigații; - evită interpretările restrictive și eventualele conflicte de competență între normele procesual-penale și legislația specială.	reglementează metodele și instrumentele activității speciale de investigații, nu circuitul execuțional al încheierii instanței de judecată și nici obligațiile de informare aferente executării hotărârilor cu caracter penal. Legea nr. 59/2012 prevede căutarea persoanelor ca scop al activității speciale de investigații, dar aceasta nu impune ca orice normă execuțională privind căutarea să fie redactată prin trimitere la „subiecții activității speciale de investigații”. În plus, formularea propusă de MAI ar crea o interferență conceptuală nejustificată între Codul de executare și Legea nr. 59/2012. Codul de executare trebuie să stabilească autoritatea căreia îi revine executarea încheierii și obligațiile de informare față de instanță și autoritatea responsabilă de executarea pedepsei, iar Legea nr. 59/2012 rămâne aplicabilă în subsidiar, în partea ce ține de mijloacele speciale de investigații care pot fi utilizate de autoritățile abilitate. Totodată, trebuie păstrată distincția dintre executarea căutării și operarea consemnului. Căutarea persoanei se asigură de organul competent în condițiile Codului de executare (adică de către organele de poliție), iar darea în consemn se transmite autorității ori instituției publice competente, deținătorului sau administratorului resursei informaționale de stat indicate în actul de dispoziție, pentru instituirea consemnului în limitele și pe durata
---	--	---	---

			În concluzie, Ministerul Afacerilor Interne susține conceptual obiectivele proiectului orientate spre eficientizarea mecanismelor procesuale de constrângere și prevenirea sustragerii persoanelor de la executarea măsurilor dispuse, cu luarea în considerare a observațiilor și propunerilor expuse în prezentul aviz, precum și a celor formulate anterior prin avizul MAI nr. 38/1679 din 28 aprilie 2026.	stabilite. Această distincție este necesară deoarece consemnul, fie la frontieră, fie de informare, se realizează prin operarea datelor în resurse informaționale de stat, iar executarea măsurilor stabilite în cazul identificării persoanei poate reveni unor autorități diferite, în funcție de resursa informațională și de tipul consemnului
--	--	--	--	---